

ISSN: 2630-0761

วารสารครุศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

EDUCATION JOURNAL
Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

วารสารราย 4 เดือน ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2563

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
398 หมู่ที่ 9 ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000
โทร. 0-5621-9100 ต่อ 2102
<http://edu.nsrj.ac.th/2018/>

วารสารครุศาสตร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วัตถุประสงค์

วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ บทความวิชาการ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงผลงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ สร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ ความก้าวหน้าในงานวิจัย และเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษา ต่อสาธารณชน

เจ้าของวารสาร

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ที่ปรึกษา

คณบดีคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ รักดีจิตร
Assoc.Prof.Dr.Yaowares Pakdeejit

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันวิสาข์ พูลทอง
Asst.Prof. Wanwisa Phulthong
อาจารย์ ดร.กุลรภัส เทียมทิพร
Dr.Kulrapas Tiamtiporn

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.อนรรักษ์ ปัญญาวัฒน์
Prof. Dr.Anurak Panyanuwat
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด
Assoc.Prof.Dr. Boonchom Srisa-Ard
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์
Assoc.Prof.Dr.Chaiwat Sutthirat
รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร
Assoc.Prof.Dr.Wareerat Kaewurai
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ
Prof. Dr. Teera Runcharoen
รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์
Assoc.Prof.Dr.Nuntiya Noichun
รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกลสิกร
Assoc.Prof.Dr.Montree Yamkasikorn
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ใหมจันทร์
Asst.Prof.Dr. Seri Maichan

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยนเรศวร

สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่ง
ประเทศไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Asst.Prof.Dr.Teeppipat Suntawan

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติพิทย์ งามนิล

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครสวรรค์Asst.Prof.Dr.Suthathip Ngamnin

ประธานงาน

นางสาวนภัทร บุตรพริ้ง

Miss.Naphat Budprink

นางสาวจรินทร์ สุขขานน

Miss.Jarinton Sukkanon

ที่วาร์ร้อยตรีวิรัตน์ หมวกเอี่ยม

Acting Sub Lt. Wirapat Muak-iem

นายราเมศ ชาญณรงค์

Mr.Rames Channarong

นายวุฒิพงศ์ ฝ้ายอุปละ

Mr.Wuttiphonng Fayoupala

นางสาวณัฐชา นิมทอง

Miss.Natthacha Nimthong

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ (ราย 4 เดือน) คือ

ฉบับแรกของปี

มกราคม – เมษายน

ฉบับที่สองของปี

พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่สามของปี

กันยายน – ธันวาคม

เจ้าของ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

398 หมู่ที่ 9 ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000

โทร. 0-5621-9100 ต่อ 2102

<http://edu.nsrui.ac.th/2018/>

พิมพ์ที่

บริษัท ศิลปะงานพิมพ์ จำกัด

99/160 หมู่ 14 ตำบลวัดไทร อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 60000

โทรศัพท์ 056-872485

บทความที่นำมาตีพิมพ์ในแต่ละฉบับ กองบรรณาธิการจะตรวจสอบเป็นขั้นแรก แล้วจัดให้มีการภายนอกกรรมการ
กลั่นกรอง (Peer Review) และประเมินบทความตามเกณฑ์และแบบฟอร์มที่กำหนดในลักษณะเป็น Double - Blind
Peer Review คือปกปิดรายชื่อผู้เขียนบทความและผู้เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก อีระภูธร	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจักษ์บาน	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร.สรวพร กุศลส่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.อนุวัติ คุณแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงษ์เทพ จิระโร	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยะบุญธง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ผ่องพิทยา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ว่าที่ร้อยตรีหญิง ดร.ขวัญใจ จริยาทัศน์กร	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ ลีลา	มหาวิทยาลัยบูรพา
อาจารย์ ดร.ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์วุฒิชัย ประภาภิตติรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วไลพร เมฆไตรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเวศน์ คำรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร ชอัมพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำค้าง สุขเกษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ พุทธเชม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไอริน ชุ่มเมืองเย็น	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปพนสรณ์ โพธิพิทักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายทิพย์ ยะพู	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อาจารย์ ดร.ไกรวิชญ์ ดีเอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

สารจากบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ฉบับปีที่ 3 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2563 ยังคงมุ่งมั่นทำหน้าที่เป็นพื้นที่เปิดทางวิชาการสำหรับคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และนักศึกษา รวมถึงผู้ที่สนใจได้นำเสนอผลงานวิจัย ผลงานทางวิชาการ ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาประเทศชาติด้วยการสร้างองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัย การศึกษาค้นคว้าและการเรียบเรียงผลงานทางวิชาการ โดยในฉบับนี้ได้นำเสนอบทความที่น่าสนใจ รวมทั้งสิ้น 7 เรื่อง แบ่งเป็นบทความวิจัย 7 เรื่อง บทความที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญเฉพาะศาสตร์สาขา ซึ่งถือเป็นมาตรฐานทางวิชาการที่ทางกองบรรณาธิการวารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ให้ความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาและส่งเสริมการนำเสนอผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ โดยมีนักวิชาการส่งผลงานเพื่อขอรับการเผยแพร่จำนวนมากและต่อเนื่อง ทั้งนี้ กองบรรณาธิการมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพของวารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ให้มีระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันจะนำมาซึ่งประโยชน์สำคัญคือการได้มีโอกาสเผยแพร่บทความต่าง ๆ ให้กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งหากนักวิชาการท่านใดที่มีความประสงค์ที่จะเผยแพร่ผลงาน ผลงานวิจัย ผลการศึกษาค้นคว้า ผลงานวิชาการของตนเองสู่แวดวงทางการศึกษาและวิชาการ วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีความพร้อมและยินดีเป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการวารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านร่วมพิจารณาผลงานทางวิชาการ ขอขอบคุณนักวิชาการที่ให้ความเชื่อมั่นในคุณภาพของวารสาร โดยส่งบทความลงตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทางกองบรรณาธิการขอให้ความเชื่อมั่นว่าจะดำเนินการพัฒนามาตรฐานของวารสารให้มีคุณภาพ เพื่อพร้อมมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ ภักดีจิตร

บรรณาธิการวารสารครุศาสตร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ทัศนะ แนวคิด และรูปแบบการนำเสนอบทความในวารสารนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่ละคน การนำบทความหรือส่วนหนึ่งของบทความไปตีพิมพ์เผยแพร่ให้อ้างอิงแสดงที่มาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียนบทความ และกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการคัดเลือกบทความลงตีพิมพ์ และจะแจ้งให้เจ้าของบทความทราบหลังจากผู้ประเมินอิสระตรวจอ่านบทความแล้ว

สารบัญ

	หน้า
วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	ก
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ	ง
สารจากบรรณาธิการ	จ
สารบัญ	ฉ
 การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ The Study of Parent Satisfaction Toward the Organizing of Secondary Education in Nakhon Sawan Panyanukul School under the Bureau of Special Education Administration, Nakhon Sawan Province	1
กรองทอง อยู่ใจ, ฐิตินันท์ ดั่งสุวรรณ, ทิพย์พัฒน์ สันตะวัน การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในช่วงสถานการณ์โควิด โรงเรียนวัดสันติธรรม อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ Inquiry Learning Management with Online Media to Solve Problems in Teaching and Learning Science During the COVID Situation Wat Santitham School, Muang District, Nakhon Sawan Province	14
นันทรัตน์ คงคะชาติ, วิทยา ทองโสม การศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทในกลุ่มสหวิทยา เขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 A Study of the Problem of School Administration in Joint Learning According to the Seat Framework in the Group United Campus Thung Hin Theun under the Office of Secondary Education Service Area Area 42	27
ศิรินภา หมั่นเขตร์กรณ์, ธาณี เกสทอง, ทิพย์พัฒน์ สันตะวัน การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 A Study of the Results of Learning Management According to Constructivist Theory to Promote Academic Achievement in Social Studies Subjects and Satisfaction of Mathayomsuksa 4 Students	40
ณัฐวิวัฒน์ อนันตะสุข, มาริษา มังกร การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT The Development of Learning Achievements in Buddhism Subjects on Important Buddhist Day's of Mathayomsuksa 2 Students with Cooperative Learning Management Using TGT Technique	50
สมยศ บุญรักษ์	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกใยแมงมุม	
The Development of Learning Achievements of Social Studies, Religion and Culture, Taught Through Web diagram of Mathayomsuksa 3	60
สมคิด พิศวง, นภาพร วงศ์เขียว	
การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2	
The Study on the Condition of Academic Administration of the Schools in Kaeowari Group, Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 2	68
เมธิณี ไททอง, ธาณี เกสทอง, ทวีพิพัฒน์ สันตะวัน	
ภาคผนวก	82
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความวารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์	83

การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของ
โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์
The Study of Parent Satisfaction Toward the Organizing of Secondary Education
in Nakhon Sawan Panyanukul School under the Bureau of Special Education
Administration, Nakhon Sawan Province

กรรทอง อยู่ใจ¹, จิตินันท์ ดั่งสุวรรณ², ทีปปิพัฒน์ สันตะวัน³
Krongthong Ujai¹, Thitinan Doungsuwan², Teeppipat Suntawan³
Corresponding Author E-mail: Krongthong.u@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 3 มาตรฐาน คือ 1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ 3) มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จำนวน 192 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 1) ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของ โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ข้อที่ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุด คือ นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดต่าง ๆ 2) ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของ โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล ด้านมาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ ข้อที่ผู้ปกครองพึงพอใจ มากที่สุดคือการจัดบริการสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใดทางการศึกษา เช่น มีทางลาดเอียง มีที่ จอดรถสำหรับผู้พิการ มีตู้โทรศัพท์ TTRS: ศูนย์บริการล่ามภาษามือสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น และ 3) ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล ด้านมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อที่ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำสำคัญ: การศึกษา, ความพึงพอใจ, การจัดการศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education Degree (Educational Administration), Nakhon Sawan Rajabhat University.

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purpose of this research was to study the parent satisfaction toward the organizing of secondary education in Nakhon Sawan Panyanukul School under Nakhonsawan Special Education Bureau with 3 aspects of the Quality Assurance in Education's standard as follow; 1) The quality of students 2) The administration and management. The student – centered classroom management. The research population was 192 parents of secondary school students from Nakhon Sawan Panyanukul school. The research instrument was a 5 rating scales questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The research findings were as follows:

The parent satisfaction toward the organizing of secondary education in Nakhon Sawan Panyanukul school overall was at a high level. 1) The parent satisfaction toward the organizing of secondary education in Nakhon Sawan Panyanukul school in the aspect of students' quality, the topic with the highest satisfaction level was the students do not get involve or use any drugs. 2) The parent satisfaction toward the organizing of secondary education in Nakhon Sawan Panyanukul school in the aspect of standard for administration and management, the topic with the highest satisfaction level was the media service provision, other educational facilities such as slope path, disabled parking, TTRS phone for students with hearing impaired. and 3) The parent satisfaction toward the organizing of secondary education in Nakhon Sawan Panyanukul school in the aspect of child center learning management, the topic with the highest satisfaction level was the atmosphere that was suitable for learning.

Keywords: Education, Satisfaction, Organizing of Education

บทนำ

การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ ดังจะเห็นจากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 รัชกาลปัจจุบันที่เกี่ยวกับการศึกษาว่า “การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ซึ่งก็เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ต้องการสร้างให้คนไทยมีคุณสมบัติ 4 ด้าน คือ 1) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง 3) มีงานทำมีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดีมีระเบียบวินัย” เฉพาะนั้นการศึกษาต้องสร้างคนให้เป็นแบบนั้น ซึ่งตรงกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว 6 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ความเสมอภาคและความเท่าเทียม การสร้างความเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การปรับลดรัฐธรรมนูญ การบริหารภาครัฐ

การศึกษาเป็นปัจจัยในการพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ รัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร (Information Technology) โดยมุ่งให้ประชากรทุกคนมี โอกาสเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน นโยบาย ญะระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 10 ระบุว่า “ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเจตนาในการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้มีการยกระดับการศึกษาของคนไทยให้สูงขึ้น สำหรับเด็กพิการโดยมุ่งเน้นการสร้างเสมอภาคทางการศึกษาและการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พุทธศักราช 2560 - 2564 ที่กำหนดให้คนพิการจะต้องได้รับการคุ้มครองทางสิทธิมีคุณภาพชีวิตที่ดีเต็มศักยภาพ มีส่วนร่วมในสังคมอย่างเต็มที่และเสมอภาค และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ที่บัญญัติให้คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ให้ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับสื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และเลือกบริการ ทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจความถนัด ความแตกต่างระหว่างบุคคล และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคล โดยได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภท

นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการโดยมุ่งเน้นการสร้างเสมอภาคทางการศึกษา และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พุทธศักราช 2550 - 2554 ที่กำหนดให้คนพิการจะต้องได้รับการคุ้มครองทางสิทธิมีคุณภาพชีวิตที่ดีเต็มศักยภาพ มีส่วนร่วมในสังคมอย่างเต็มที่และเสมอภาค และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ที่บัญญัติให้คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ให้ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการ จนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษา และเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจความถนัด ความแตกต่างระหว่างบุคคล และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคล โดยได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของ คนพิการแต่ละประเภท (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2551, หน้า 3)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และกลุ่มสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ บกพร่องทางการมองเห็น ออทิสติก และพิการซ้อน จึงได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาพิเศษขั้นพื้นฐานสำหรับทุกประเภท ความพิการเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแลและ ติดตามการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2551, หน้า 1)

การให้บริการทางการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น มีรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งในแต่ละรูปแบบก็มีความสำคัญ และจำเป็นที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นใน การเข้ารับการศึกษาของเด็กแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้กล่าวถึงสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาสำหรับคนพิการไว้ว่า คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และมีสิทธิเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นของบุคคลนั้น รวมถึงได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน และประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และการทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาเพราะโรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติงาน ผลของการดำเนินงานการจัดการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานและการจัดการ ของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง จึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด หลักการ และกระบวนการในการนำปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการมาพัฒนาโรงเรียน “คน” จึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานคน เพราะคนเป็นผู้ใช้ปัจจัยบริหารงาน ดังนั้น ในการดำเนินการบริหาร การมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจของบุคลากร จึงเป็นสิ่งสำคัญโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนตั้งแต่การวางแผนงานการดำเนินงาน การติดตามประเมินผลงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์มีการกระจายอำนาจการบริหาร แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียน (เพ็ญใจ เรืองฤทธิ์, 2550, หน้า 2)

ดังนั้น ผู้ที่มีความบกพร่อง หรือ ผู้ด้อยโอกาสควรได้รับความเสมอภาคทางการศึกษาเพื่อพัฒนา ฐานชีวิตให้สูงขึ้นสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเท่าเทียมคนปกติ การพัฒนาการเรียนรู้จึงเป็นการสร้างโอกาส ให้กับเด็กพิการ หรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มีการพัฒนาตามศักยภาพสามารถช่วยเหลือ ตนเองได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ เนื่องจากต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากองค์กรท้องถิ่น ชุมชน และผู้ปกครองในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะทางร่างกายของนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษที่อยู่ในปกครองของตน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2551, หน้า 3) ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนเป็นตัวชี้วัดในการผลักดันคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผู้ปกครองนักเรียนมุ่งหวังการได้รับการบริการที่ดีเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของตนเองจากการไปรับ บริการความพึงพอใจที่ได้จากการรับบริการนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการจะต้องตระหนักถึง และจัดให้มีการบริการที่ดีมีคุณภาพมากขึ้น เพราะความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นตัวกำหนด คุณลักษณะของการบริการ รูปแบบการบริการที่ดีจะต้องตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ ความพึงพอใจเป็นตัวสำคัญในการประเมินคุณภาพของการบริการ เนื่องจากเป็นเกณฑ์ที่ชัดเจน โดยมีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการเรียนการสอน ด้านการดูแลพฤติกรรมของนักเรียน ด้านการอบรมสั่งสอนให้ลูกเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ผู้ปกครองแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ต้องมีการปฏิบัติงาน ซึ่งจะฝากความหวังไว้กับทางโรงเรียนในการดูแลลูกหลาน การสร้างความตระหนักและให้ผู้ปกครองได้เข้าใจถึงสำคัญของการดูแลบุตรหลานเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การให้ผู้ปกครองได้เป็นส่วนหนึ่งใน การร่วมแสดงความคิดเห็น พัฒนาแก้ไข โดยร่วมกันกับฝ่ายบริหารคณะอาจารย์ และผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการ หรือแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงได้ ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครองและระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า 38 - 39) สิ่งที่ผู้ปกครองและชุมชนจะต้องตระหนัก คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านสังคม อารมณ์และความก้าวหน้าทางพัฒนาการของนักเรียน และครอบครัวให้ดีขึ้น ถือเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่จะทำให้ครอบครัวและชุมชนเข้มแข็ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงการมีส่วนร่วม ในขณะที่ครูจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ความสามารถในการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง (ดวงชนก ลันดา, และ จริญญาเกียรติ กุลสอน, 2559, หน้า 15 - 16) ในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูลสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ จัดการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนพิเศษประเภทเด็กพิการ ตามความบกพร่อง แบบอยู่ประจำ และไป-กลับนั้น มีระบบการจัดการหลากหลาย มีรูปแบบแตกต่างกันขึ้นอยู่กับนโยบาย แนวคิดของโรงเรียน รวมทั้งความพึงพอใจและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนอีกด้วยที่จะทำให้ครอบครัวประกอบที่สำคัญของ

การจัดการศึกษาทั้งสามมาตรฐาน คือ หนึ่งมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน สองมาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ และ สามมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจต้องการทราบถึง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหาร จัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนในระดับประถมศึกษาเพิ่งเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียนค่อนข้างน้อย จึงมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียน นครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัดนครสวรรค์ ยังไม่มากพอ สำหรับการสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งแตกต่างกับผู้ปกครองนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ จึงมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัด นครสวรรค์ เป็นอย่างดี เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาและ ปรับปรุงการจัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาของโรงเรียน นครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ระดับ มัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรม ในประเด็นต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

1.1 ความหมายความพึงพอใจ

วันเพ็ญ ศรีมะโรง (2557, หน้า 54) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความรู้สึกหรือ ทศนคติที่ดีของ บุคคล ซึ่งมักเกิดขึ้นจากการได้รับการตอบสนองตามที่ต้องการ เป็นความรู้สึกพึงพอใจ ของบุคคล ความชอบ ความสบายใจ และเป็นความรู้สึกที่บรรลุความต้องการ ทำให้เกิดความกระตือรือร้น มุ่งมั่น มีแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นผลดีต่อ การปฏิบัติงาน

วิรัตน์ เจริญรูป (2558, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ระดับความคิดเห็น ความ พื่อใจ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจที่ตอบสนอง ความต้องการของตนตามที่ คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

พัชรินทร์ อิการ (2559, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ทัศนคติหรือ ความรู้สึกที่เกิด ขึ้นกับบุคคล เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง เป็นความรู้สึกพอใจ รู้สึกเป็นสุข เกิดความสบายใจ หรือเป็นสภาวะของ อารมณ์ในทางบวก อันจะนำมาซึ่งความกระตือรือร้น มุ่งมั่น และเกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการปฏิบัติงานนั้น ๆ

1.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

สุสติ แสงหล่อ (2555, หน้า 14) ได้กล่าวสรุปความสำคัญของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจใน การปฏิบัติงานเป็นที่พึงปรารถนาของบุคคลทุกคน เพราะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและ มีประสิทธิภาพผลสูงสุด การสร้างความพึงพอใจนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับกระบวนการเทคนิค และวิธีการด้วยการอาศัยการจูงใจเป็นเครื่องมือ สำคัญ การจูงใจบุคลากรให้ได้ผลนั้นผู้บริหารต้องใช้ สิ่งจูงใจที่เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคลและมีความรู้พื้นฐาน ที่จะนำไปใช้ในการเสริมสร้าง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

วิรัตน์ เจริญรูป (2558, หน้า 11 - 12) ได้กล่าวว่า การทำให้เกิดความพึงพอใจนั้น เป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ในการให้บริการ เพราะว่าความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กิจกรรมสามารถดำเนินต่อไปได้ เนื่องจากถ้าผู้รับบริการเกิด ความไม่พึงพอใจขึ้น อาจจะยุติการทำกิจกรรมนั้น ๆ และถึงแม้ว่ากิจกรรมจะมอบบริการที่ดีที่สุดให้กับผู้รับบริการ แต่ถ้าบริการ ที่ดีนั้นไม่ได้ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจได้ ถือว่าการดำเนินงานนั้น ไม่ประสบความสำเร็จ และความสำคัญของความ พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ดังนี้ 1) การรับรู้ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานทำให้หน่วยงาน สามารถ นำไปใช้ในการสร้างปัจจัยเหล่านี้ให้เกิดขึ้นเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน 2) ความพึงพอใจในการทำงาน จะทำให้บุคคลมีความ

ตั้งใจในการทำงาน ลดการขาดงาน การลางาน การมาทำงานสาย และการขาดความรับผิดชอบที่มีต่องาน 3) ความพึงพอใจในการทำงาน เป็นการเพิ่มผลผลิตของบุคคล ทำให้องค์กรมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้รับบรรลุเป้าหมายขององค์กร

1.3 การสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี (2554, หน้า 38 - 40) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ การแปลความหมายของการวัดความพึงพอใจ ระบบความพอใจแบบ (Semantic differential) และ การปรับปรุงแบบวัดความพอใจ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกรอบเนื้อหาความพึงพอใจ คือ ให้เขียนนิยามซึ่งสามารถกระทำได้โดย 1) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกำหนดนิยาม 2) สัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 คน

ขั้นที่ 2 เลือกประเด็นที่วัดความพอใจและกำหนดวิธีการวัด 1) เลือกประเด็นที่วัดความพอใจให้เลือกมาจากการอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 1 2) วิธีการวัดความพอใจ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีการจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับและประเด็นการวัดความพอใจเป็นทางบวก คะแนนจะเป็นดังนี้ 5 หมายถึง พอใจอย่างยิ่ง/มากที่สุด, 4 หมายถึง พอใจมาก, 3 หมายถึง พอใจปานกลาง, 2 หมายถึง พอใจน้อย และ 1 หมายถึง พอใจน้อยที่สุด

ขั้นที่ 3 จัดทำแบบวัดความพอใจฉบับร่าง

ขั้นที่ 4 ทดลองกลุ่มย่อย 1 คน เพื่อตรวจสอบความมั่นคงเฉพาะหน้าขั้นต้น

ขั้นที่ 5 ทดลองกลุ่มย่อยประมาณ 3-5 คน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้า

ขั้นที่ 6 ให้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 3 ท่านตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้า และความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหา

ขั้นที่ 7 ทดลองภาคสนาม เพื่อวิเคราะห์ปรับปรุงคุณภาพแบบวัดความพึงพอใจโดยหาค่าจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ขั้นที่ 8 นำไปใช้จริง ถือว่าเป็นการทดสอบภาคสนามไปด้วย

2. ความหมายของการบริหารการศึกษา

2.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

อจธรา จงดี (2560, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคล ที่เกี่ยวข้องร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้ ความสามารถเป็นคนดีของสังคม โดยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษา ใช้ทรัพยากรและกระบวนการบริหารที่สอดคล้อง และเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

สุภาภรณ์ จุลดาเนินธรรม (2550, บทคัดย่อ) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารงาน โดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีระบบระเบียบตามกระบวนการทำงานเพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษา ทั้งในด้านบุคลากรและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์

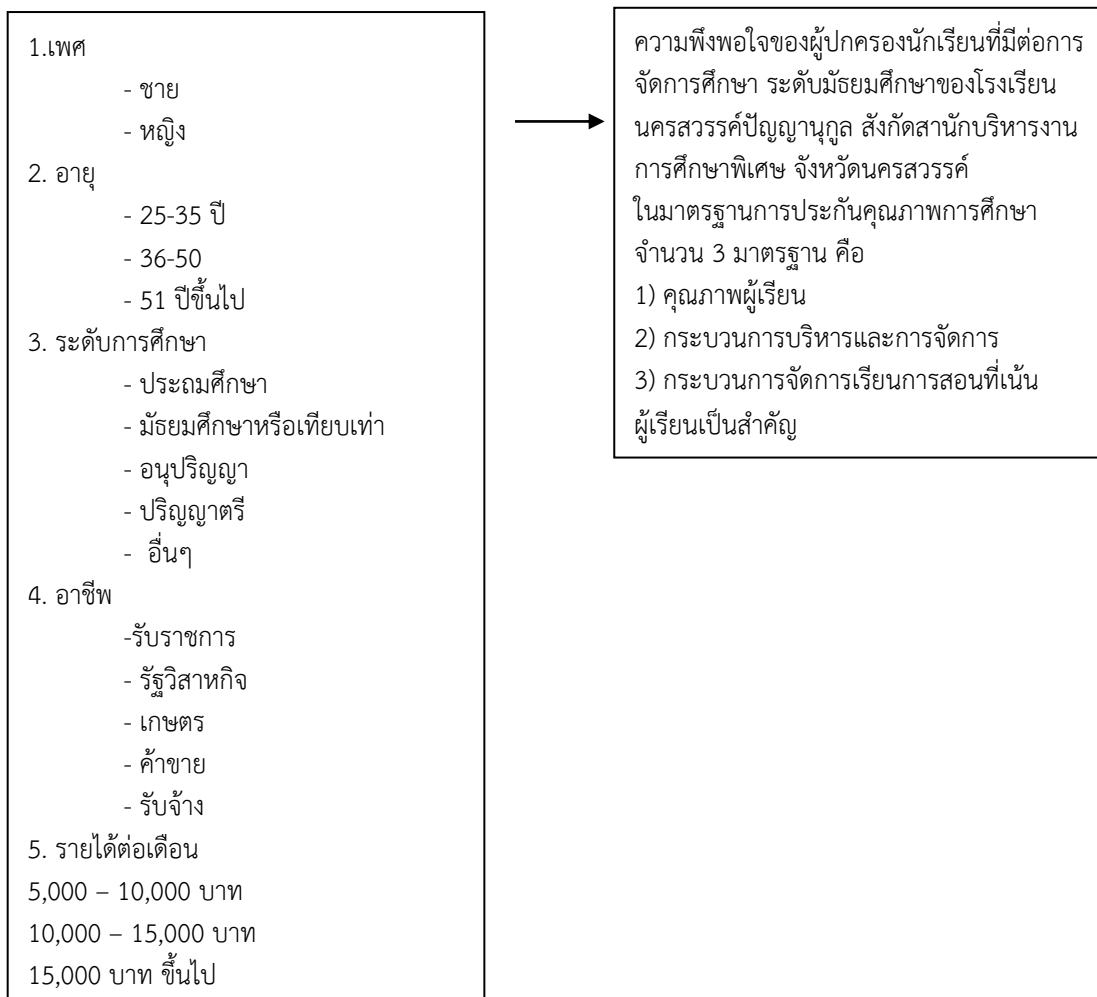
จตุณี แก้วเอียน (2560, หน้า 38) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

อจธรา จงดี (2560, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้ ความสามารถเป็นคนดีของสังคมโดยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษา ใช้ทรัพยากรและกระบวนการบริหารที่สอดคล้องและเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

สมานา รัตนชัย (2556, หน้า 99) ได้กล่าวว่าการบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมของคน ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป มีการร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องแนวคิดในการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ตามกรอบแนวคิดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล ดังนี้



ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 192 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดนครสวรรค์ ใน 3 มาตรฐาน คือมาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน จำนวน 21 ข้อ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ จำนวน 18 ข้อ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 11 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 109)

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะกรรมการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปถึงผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน
2. ผู้ศึกษาดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามไปยังโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ จัดระเบียบข้อมูล และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอรูปตารางประกอบการบรรยาย
2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 มาตรฐาน คือ 1) คุณภาพผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำเสนอโดยตารางประกอบคำบรรยาย โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John, 1981, p.174; อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2551, หน้า 145) ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้ปกครองมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้ปกครองมีความพึงพอใจระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้ปกครองมีความพึงพอใจระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้ปกครองมีความพึงพอใจระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้ปกครองมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้
 - 1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - 1.2 การตรวจหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)
2. สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายข้อมูลวิจัยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งหาค่าต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ความถี่ (f)
 - 2.2 ร้อยละ (%)
 - 2.3 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่ามีว
 - 2.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
 - 2.5 ค่าซิกม่า (Σ)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดนครสวรรค์ ดังนี้

สถานภาพของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ 70.30) มีอายุ 36 - 50 ปี (คิดเป็นร้อยละ 58.30) จบการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า (คิดเป็นร้อยละ 60.90) ประกอบอาชีพรับจ้าง (คิดเป็นร้อยละ 34.40) และมีรายได้ต่อเดือน 15,000 บาทขึ้นไป (คิดเป็นร้อยละ 46.90) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดนครสวรรค์ ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาพบว่า

1. พบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\mu = 3.83$) มีระดับความพึงพอใจสูงสุด รองลงมา ได้แก่ มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 3.80$) ส่วนมาตรฐานที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่ำสุด ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ($\mu = 3.80$)

2. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ปกครองพึงพอใจสูงสุดคือ นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดต่าง ๆ ($\mu = 4.68$) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในการสืบสานวัฒนธรรมไทยที่สถานศึกษาจัดขึ้น ($\mu = 4.32$) ส่วนข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่ำสุด ได้แก่ นักเรียนมีความสามารถในการสร้างสื่อ และนวัตกรรม ($\mu = 3.43$)

3. พบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\mu = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ผู้ปกครองพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ การจัดบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใดทางการศึกษา เช่น มีทางลาดเอียง, มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการ, มีตู้โทรศัพท์ TTRS: Thai Telecommunication Relay service คือ ศูนย์บริการล่ามภาษามือผ่านช่องทางต่าง ๆ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น ($\mu = 4.48$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด ($\mu = 4.03$) ส่วนข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่ำสุด ได้แก่ การให้บริการหอพักและบ้านรับรองให้ชุมชนและหน่วยงานภายนอก ($\mu = 3.59$)

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนามาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีจำนวน 3 มาตรฐาน คือ 1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ 3) มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. ครูควรสอดส่องดูแลนักเรียนที่มีอาการเจ็บป่วยหรือมีแผลตามร่างกาย โดยให้ครูอนามัยทำความสะอาดแผลทุกวันและหรือนำส่งสถานพยาบาล

2. โรงเรียนมีเครื่องทำน้ำเย็นหลายจุด แต่ไม่มีแก้วน้ำสำหรับให้นักเรียน โดยเฉพาะที่โรงอาหารนักเรียนบางคนแก้ปัญหาโดยใช้ปากดูดจากก๊อก อาจถูกไฟช็อต

3. ควรจัดครูเวรอยู่ประจำโต๊ะอาหารเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนขณะรับประทานอาหาร

4. ชุดนักเรียนบางคนไม่สะอาดและซื้อที่หน้าอกไม่ตรงกับนักเรียน

5. การคมนาคมบริเวณหน้าประตูโรงเรียนไม่สะดวก ควรเปิดประตูทั้ง 2 ข้าง

6. การรับนักเรียนกลับบ้านควรลงชื่อที่สมุดที่นอนนอน ไม่ควรมาลงชื่อซ้ำที่ป้อมยาม เนื่องจากนักเรียนที่เป็นออทิสติกบางคนไม่สามารถรอคอยได้ จะวิ่งออกไปที่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ซึ่งอาจเกิดอันตรายกับนักเรียนได้

7. เคยเข้าห้องน้ำบริเวณที่โรงอาหารพบว่าสกปรกมาก

8. ห้องน้ำบริเวณข้างห้องพยาบาลชาวดและสกปรกมาก

9. อยากให้ห้องเรียนมีสื่อการสอนครบทุกห้อง

10. นักเรียนนาของใช้มาจากที่บ้าน แต่ของหายบ่อยมาก เช่น รองเท้าแตะ, รองเท้านักเรียน, ผ้าเช็ดตัว, กางเกงใน เป็นต้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 3 มาตรฐานคือ 1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ 3) มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาและนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 3 มาตรฐาน คือ 1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ 3) มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูลมีการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตรงตามความต้องการของผู้ปกครองและตรงตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีการปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับการรักษาและความเป็นไทยมีการจัดโครงสร้างการบริหารด้านบุคลากรที่เหมาะสม ครบถ้วนได้อย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีมีทำเลที่ตั้งของโรงเรียนที่เหมาะสม มีความพร้อมในการจัดสวัสดิการให้กับผู้เรียน ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพความพิการของนักเรียน อีกทั้งทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอในการสืบสานวัฒนธรรมไทย โดยให้นักเรียนเข้าร่วมและแสดงออกเป็นประจำ เป็นผลทำให้นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดต่าง ๆ การเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยจึงทำให้ครูและผู้ปกครองมีโอกาสได้พบกันอยู่เสมอ การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม จึงทำให้ผู้ปกครองที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการบริหารงานของโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกับผลงานวิจัยของ ธวัชชัย สีมพ (2558) พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลพานิชย์ จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1 ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ข้อที่ผู้ปกครองพึงพอใจสูงสุด คือ นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดต่าง ๆ รองลงมา คือ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในการสืบสานวัฒนธรรมไทยที่สถานศึกษาจัดขึ้น ส่วนข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่ำสุด คือ นักเรียนมีความสามารถในการสร้างสื่อและนวัตกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูลได้ให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศภายใน มีการวัดและประเมินผลการศึกษา มีการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จึงถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรายุทธ แก้วประทุม (2556, หน้า 92) พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนบ้านหินแร่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากงานวิชาการถือเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ปัจจุบันโรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการและแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทุกด้านมีการกำหนดปรัชญาและเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ สนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัยสร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง โรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อ

การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสอนในแต่ละกลุ่มสาระ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและโรงเรียนมีความเอาใจใส่ในด้านการเรียนการสอนของครู

1.2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ ปัญญากุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 2) มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ผู้ปกครองพึงพอใจสูงสุด คือ การจัดการบริการสื่อสารอำนวยความสะดวกอื่นใดทางการศึกษา เช่น มีทางลาดเอียง มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการ มีตู้โทรศัพท์ TTRS: Thai Telecommunication Relay service คือ ศูนย์บริการล่ามภาษามือผ่านช่องทางต่าง ๆ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น รองลงมา คือ โรงเรียนมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด ส่วนข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่ำสุด คือ การให้บริการหอพักและบ้านรับรองให้ชุมชนและหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิษฐาน ดิษฐเวชชัย (2553, หน้า 9) พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานของโรงเรียนบุญสมอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันและระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของโรงเรียนโดยรวม

1.3 ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ ปัญญากุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3) มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ผู้ปกครองพึงพอใจสูงสุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมา คือ การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพความพิการของผู้เรียน ส่วนข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่ำที่สุดคือ การนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธีรวัตร สุคิวงค์ (2558) พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนศิริวิทย์วิทยาการ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาอีกทั้งแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละคน เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาโดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะเป็นที่ยอมรับของสังคมไทยและสังคมโลกเท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้ผู้ปกครอง ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญากุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่องนักเรียนมีความสามารถในการสร้างสื่อและนวัตกรรม โรงเรียนจึงควรแก้ไขปัญหาดังกล่าว จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอและมีความเหมาะสม โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการสร้างสื่อและนวัตกรรม เป็นต้น

1.2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่องการให้บริการหอพัก และบ้านรับรอง ให้ชุมชนและหน่วยงานภายนอก โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญในเรื่องการปรับปรุงการบริหารงานด้านหอพักและบ้านรับรองให้มีคุณภาพมากขึ้นมีการประชุม วางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน และมีการประเมิน รายงานผลอย่างต่อเนื่อง

1.3 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่อง การนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนควรพิจารณาให้ความสำคัญปรับปรุงในเรื่องงานการประเมินผล มีการนิเทศติดตาม และรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนในทุกภาคเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาโดยใช้วิธีการอื่น ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การปรับเปลี่ยนรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นแบบสัมภาษณ์หรือสังเกตในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเพื่อเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบของการร่วมมือในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียน นครสวรรค์ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดนครสวรรค์ ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 มาตรฐาน คือ 1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) มาตรฐาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จรูญ แก้วเอียน. (2560). รายงานการวิจัย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ดวงชนก ถันดา, และจรูญเกียรติ กุลสอน. (2559). การพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยครอบครัว และชุมชน ในจังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 11(33) ฉบับพิเศษ, 13 - 24.
- ธวัชชัย สีมพล. (2558). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลพนาณานิคม อำเภอ นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธำนิษฐ์ ศิลปจารุ. (2551). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: วี อินเทอร์เน็ต พรินท์.
- ธีรวัตร สุคิวงค์. (2558). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนศิริวิทย์วิทยาการ สำนักงานเขต หนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์การพิมพ์.
- ณัฐดี แสงหล่อ. (2555). ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียนสวนป่าอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชรินทร์ อธิการ. (2559). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอ แม่วังก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตร์ มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พิชญานัน ดิษฐเวชชัย. (2553). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานของโรงเรียนบุญสมอนุบาล สังกัด สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. งาน นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพียงใจ เรืองฤทธิ์. (2550). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จังหวัดฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2554). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธการพิมพ์.
- วรายุทธ แก้วประทุม. (2556). การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานของโรงเรียนบ้านหินแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันเพ็ญ ศรีมะโรง. (2557). รายงานการวิจัย ความพึงพอใจในการบริการของงานอนุมัติผลการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- วิจารย์ เจริญรูป. (2558). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี และความสำคัญของความพึงพอใจ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุภาภรณ์ จุลดาเนินธรรม. (2550). ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนวิสุทธิกษัตริย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สัมมา รณิธย์. (2556). หลักทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2551). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัจฉรา จงดี. (2560). การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียน
การสอนวิทยาศาสตร์ในช่วงสถานการณ์โควิด โรงเรียนวัดสันติธรรม
อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

Inquiry Learning Management with Online Media to Solve Problems in Teaching
and Learning Science During the COVID Situation Wat Santitham School,
Muang District, Nakhon Sawan Province

นันทรัตน์ คงคะชาติ¹, วิทยา ทองโสม²

Nantarat Kongkachat¹, Wittaya Thongsom²

Corresponding Author E-mail: Premwit@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในช่วงสถานการณ์โควิดก่อนเรียนและหลังเรียน และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในช่วงสถานการณ์โควิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน ใช้การสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้, สื่อออนไลน์, การจัดการเรียนการสอน, สถานการณ์โควิด

¹ ครู, กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์, โรงเรียนวัดสันติธรรม

¹ Teacher, Mathematics, Wat Santitham School

² ผู้อำนวยการ, โรงเรียนวัดสันติธรรม

² Director, Wat Santitham School

Abstract

The purpose of this research were to 1) comparison of academic achievement in science subjects by inquiry learning management with online media to solve problems in science teaching management during the COVID situation before and after learning and 2) study the opinions of students towards the inquiry learning management with online media to solve problems in science teaching management during the COVID situation. The sample group of 30 students in grade 5 used the specific device. Research tools include pre-test and post-test. Data was analyzed by percentage, mean and hypothesis testing by t-test. The research found that:

1) Achievement in science subjects of grade 5 students with inquiry learning management with online media, after is higher than before statistically significant at the .05 level. And 2) Opinions of grade 5 students with inquiry learning management with online media overall, it's at a high level.

Keywords: Inquiry Learning Management, Online Media, Teaching Management, The COVID Situation

บทนำ

จากสภาวะการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ซึ่งมีการระบาดได้เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยพบครั้งแรกในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐ ประชาชนจีน ซึ่งเป็นเมืองที่มีประชากร มากที่สุดในภาคกลางของประเทศจีนกว่า 19 ล้านคน วันที่ 30 ธันวาคม 2562 สำนักงานสาธารณสุขเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ได้ออกประกาศเป็นทางการ พบโรคปอดอักเสบไม่ทราบสาเหตุ และเนื่องจากเมืองอู่ฮั่นเป็นเมืองใหญ่ที่มีประชาชนอยู่หนาแน่น จึงทำให้การระบาด และการคมนาคมในยุคปัจจุบันมีการติดต่อกันมีความสะดวกและอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลให้การแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว มีผู้ป่วยหนักและผู้เสียชีวิตจำนวนมาก ต่อมาได้พบผู้ป่วยยืนยันในหลายประเทศ ทั่วโลกจึงส่งผลทำให้ วันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลกประกาศโรค COVID-19 ระบาดใหญ่ (Coronavirus Pandemic) เป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว เช่น เกาหลีใต้ อิตาลี อิหร่าน สเปน ฝรั่งเศส ซึ่งพบว่าการเกิดวิกฤติภัยพิบัติของเชื้อโควิด 19 เป็นสาเหตุของการแพร่กระจายที่รวดเร็วมากขึ้น

สำหรับประเทศไทย พบผู้ติดเชื้อรายแรกเป็นนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางเข้าประเทศไทยเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2563 ภายในเวลา 2 สัปดาห์และเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2563 ประเทศไทยมีรายงาน ผู้ป่วยชาวไทยรายแรก อาชีพขับรถแท็กซี่ ซึ่งไม่เคยมีประวัติเดินทางไปต่างประเทศ แต่มีประวัติขับรถแท็กซี่ ให้บริการกับผู้โดยสารชาวจีน ในระยะต่อมาจำนวนผู้ป่วยได้เพิ่มขึ้นต่อเนื่องอย่างช้า ๆ ทั้งผู้ป่วยที่เดินทางมาจาก ต่างประเทศ และผู้ป่วยที่ติดเชื้อภายในประเทศ ซึ่งในระยะต่อมาได้พบการแพร่ระบาดใหญ่ โดยเป็นการติดเชื้อเป็นกลุ่มเป็นก้อน (Cluster) คือ การแพร่ระบาดในสนามมวย และสถานบันเทิง ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มี การรวมกลุ่มคนจำนวนมากและมีความแออัด ประกอบกับในระยะดังกล่าวมีการประกาศปิดเมืองในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทำให้ผู้สัมผัสเชื้อกระจายออกไปยัง ต่างจังหวัด จนทำให้ยอดผู้ติดเชื้อของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลทำให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษานอกจากการแพร่ระบาดทำให้มีความกังวลในการแพร่กระจายเชื้อโรครวมมากขึ้นและสถานศึกษาจะกลายเป็นเคสสเตอร์และไม่สามารถเปิดทำการเรียนการสอนแบบปกติได้

ดังนั้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนบางคนเรียนทางไกลเพียงทางเดียวทำให้นักเรียนไม่เข้าใจ ในบทเรียนและไม่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับ วิทยา วาโย และคณะ (2563) ที่ได้กล่าวว่า การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งทำให้เกิดการปรับตัวในการเรียนรู้เป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะสถาบันทางการศึกษาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมในรูปแบบออนไลน์ จึงใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) เข้ามาใช้ในรูปแบบออนไลน์และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง และการสอนมีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล รูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี ที่จะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้ มีรูปแบบที่สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะวิชา และบริบทของผู้เรียนจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในช่วงสถานการณ์โควิดก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในช่วงสถานการณ์โควิด

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับมาก

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับสื่อออนไลน์ในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในช่วงสถานการณ์โควิด โรงเรียนวัดสันติธรรม อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

อมรเทพ เทพวิชิต (2552, หน้า 1) กล่าวว่า การเรียนแบบออนไลน์ คือ เป็นการจัดการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้ร่วมกับเนื้อหาพร้อมกับระบบจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนใช้ เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกันในการเรียนการสอน โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญได้แก่ ส่วนจัดการระบบการติดต่อสื่อสาร ส่วนของเนื้อหาหรือการจัดการเรียน เครื่องมือช่วยจัดการเรียน การสร้างการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนและผู้สอน รวมถึงกระบวนการในการเรียน ทำให้ไม่มีขีดจำกัดทางการเรียนในระยะทาง เวลา และ สถานที่ทำให้ ตอบสนองต่อความสนใจและความสามารถของผู้เรียนได้เป็น

อาณัติ รัตนธิกุล (2553, หน้า 15) กล่าวว่า การเรียนแบบออนไลน์คือการเรียน การสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยผ่านเครือข่ายอินทราเน็ต (Intranet) เครือข่ายเอ็กซ์ทราเน็ต (Extranet) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ดาวเทียม (Satellite Broadcast) โทรศัพท์ มือถือ (Mobile Phone) หรืออุปกรณ์ไร้สายต่าง ๆ โดยที่ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ ตามอัธยาศัยได้ทุกที่ทุกเวลา ผ่านทางเว็บไซต์ ในรูปแบบมัลติมีเดีย จะเป็นข้อความ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และวีดีโอ อีกทั้งผู้ใช้งานสามารถทำการโต้ตอบได้ เสมือนการนั่งเรียนในห้องเรียนปกตินับเป็นการลดช่องว่างทางการศึกษาอย่างแท้จริง ทำให้ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้เท่าเทียมกันและสามารถเรียนได้ตลอด 24 ชั่วโมง

แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่

พสนันท์ ปัญญาพร (2555) กล่าวว่า สื่อที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจากระบบอนาล็อก หรือสื่อดั้งเดิมมาเป็นระบบดิจิทัล ซึ่งทำหน้าที่ส่งสารได้หลายอย่างรวมกัน คือ ภาพ เสียงและข้อความไปพร้อมกันเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร

สถาพร สิงห์ (2556) กล่าวว่า สื่อใหม่ เป็นสื่อที่มีความหลากหลายและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาซึ่งสื่อใหม่มีช่องทางการสื่อสารที่คล้ายคลึงกันแต่จะแตกต่างกันไปตามประเภทการใช้งาน เนื้อหา และบริบท ดังนั้นลักษณะสำคัญของสื่อใหม่ที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ 1) สื่อเพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication Media) ได้แก่ โทรศัพท์ (ซึ่งมีลักษณะของความสามารถในการเคลื่อนย้ายมากขึ้น) และอีเมล (ในระยะแรกเป็นการใช้เพื่อการงาน แต่ปัจจุบันเป็นการใช้ในเรื่องส่วนตัวมากขึ้น) โดยทั่วไปมีเนื้อหาเป็นส่วนตัว ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารอาจสำคัญมากกว่าข้อมูลที่ส่งถึงกัน 2) สื่อปฏิสัมพันธ์เพื่อความเพลิดเพลิน (Interactive Play Media) ได้แก่คอมพิวเตอร์ และวีดีโอเกม รวมทั้งอุปกรณ์ Virtual Reality หากเปรียบเทียบกับสื่อเก่า แม้ว่าจะมีการสื่อสารที่ใช้เทคโนโลยีคล้ายคลึงกัน และอาจถือว่าเป็น “ทางเลือกในการใช้งาน” ของการใช้สื่อบางอย่างข้อแตกต่างที่สำคัญ ก็คือความสามารถในการโต้ตอบ (Interactivity) และ “กระบวนการ” ในการใช้ประโยชน์ 9 3) สื่อเพื่อการค้นหาข้อมูล (Information Search Media) เป็นประเภทที่มีสื่อหลายชนิดแต่อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์เว็บเป็นตัวอย่างที่เด่นที่สุด โดยจัดเป็นเหมือนห้องสมุด และแหล่งข้อมูลที่ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของขนาดความเป็นปัจจุบันและการเข้าถึง อย่างไรก็ตาม ความหลากหลายของเนื้อหา และแรงจูงใจในการใช้แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่เป็นประโยชน์ ที่ นอกเหนือไปจากผลของการพัฒนาทางเทคโนโลยี 4) สื่อเพื่อการมีส่วนร่วม (Collective Participatory Media) สื่อในกลุ่มนี้ ประกอบด้วยการใช้อินเทอร์เน็ตในการแบ่งปัน และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความคิดเห็น ประสบการณ์ และสร้างความสัมพันธ์ จากการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์นอกจากอินเทอร์เน็ตแล้วการประชุมผ่าน ทางวีดีโอ และโทรศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสื่อประเภทนี้ด้วยเช่นกันแม้ว่าจะเป็นสื่อที่จำกัดในขอบเขตของ การใช้เพื่อจุดประสงค์เรื่องงาน ลักษณะของสื่อใหม่

กาญจนา แก้วเทพ, และนิคม ชัยขุนพล (2555) กล่าวถึงคุณลักษณะของสื่อ ใหม่ไวดังนี้ 1) สื่อใหม่เป็นการสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) 2) สื่อใหม่ง่ายต่อการเข้าถึงและการแพร่กระจายสารสนเทศ (Ease of Access to and Dissemination) เช่น การรวมตัวของผู้รับสารในการแสดงความเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง 3) สื่อใหม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง (Continuous Learning) 4) สื่อใหม่มีการวางตัวในแนวเดียวกันและเอื้อต่อการบูรณาการ (Alignment and Integration) 5) สื่อใหม่เอื้อต่อการสร้างชุมชน (Creation of Community) 6) สื่อใหม่มีลักษณะที่ง่ายต่อการเคลื่อนย้ายพกพาได้สะดวก (Portability) 7) สื่อใหม่มีลักษณะที่หลอมรวมกัน (Convergence) 8) สื่อใหม่มีลักษณะปฏิบัติงานร่วมกันได้ (Interoperability) 9) สื่อใหม่มีความสามารถที่จะประมวลเนื้อหาจากหลายแหล่งมาไว้ร่วมกัน (Aggregation of Content) 10) สื่อใหม่เพิ่มความหลากหลายเพิ่มทางเลือก (Variety Choice Long tail) 11) การหวนคืนกลับมาประสานครั้งใหม่ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร (Reintegration of Consumer & Producer) 12) สื่อใหม่มีลักษณะส่งเสริมการรวมกลุ่มกันทางสังคมและการร่วมมือทางไซเบอร์ (Social Collectivity & Cyber-Cooperation) 13) การเกิดวัฒนธรรมแบบรีมิกซ์ (Remix Culture) 14) การเปลี่ยนจากผลผลิตมาสู่บริการ (Form Products to Services) 15) สื่อใหม่เป็นสื่อที่อนุญาตให้ผู้รับสารเป็นผู้เปลี่ยนแปลงเนื้อหา (User-based transformation of New Media)

แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)

พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2554) สื่อสังคมออนไลน์คือ สื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปันสาร ซึ่งอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์โดยสามารถโต้ตอบกัน ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยกันเอง ซึ่งสามารถแบ่งสื่อสังคมออนไลน์เป็นประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กันบ่อย ๆ คือ บล็อก (Blogging) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) และการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing)

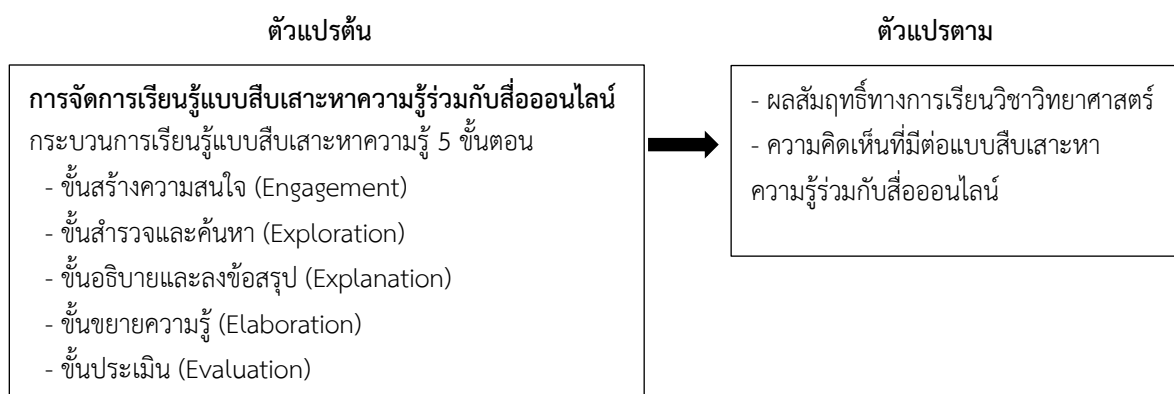
กานดา รุณยะพงศา (2557) ระบุว่า โซเชียล “Social” หมายถึงการแบ่งปันในสังคม ซึ่งอาจจะเป็นการแบ่งปันเนื้อหาไฟล์ รสนิยม ความเห็น หรือการปฏิสัมพันธ์ในสังคม (การรวมกัน เป็นกลุ่ม) ส่วนมีเดีย “Media” 11 หมายถึงสื่อหรือเครื่องมือที่ใช้เพื่อการสื่อสาร ในปัจจุบันการแพร่กระจายของสื่อก็ทำได้ง่ายขึ้น โดยเกิดจากการแบ่งปันเนื้อหา (Content Sharing) จากใครก็ได้ นอกจากนั้นสื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นสื่อที่เปลี่ยนแปลงสื่อเดิมที่แพร่กระจายข่าวสารแบบทางเดียว (one-to-many) เป็นแบบการสนทนาที่สามารถมีผู้เข้าร่วมได้หลาย ๆ คน (many-to-many) เมื่อมีสภาพของการเป็นสื่อสังคมสิ่งสำคัญก็คือการสนทนาที่เกิดขึ้น อาจจะเป็นการรวมกลุ่มคุยในเรื่องที่สนใจร่วมกัน หรือการวิพากษ์วิจารณ์สินค้า หรือบริการต่าง ๆ โดยที่ไม่มีใครเข้ามาควบคุมเนื้อหาของการสนทนาแม้กระทั่ง ตัวผู้ผลิตเนื้อหาเอง เพราะผู้ที่ได้รับสารมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในรูปแบบของการเพิ่มเติมความคิดเห็น หรือแม้กระทั่ง เข้าไปแก้ไขเนื้อหาอันได้ด้วยตัวเอง ทั้งยังเป็นสื่อที่เปลี่ยนผู้คนจากผู้บริโภคเนื้อหาเป็นผู้ผลิตเนื้อหาและ กระจายไปยังผู้รับสารคนอื่น ๆ ได้อย่างเสรีหากใครผลิตเนื้อหาที่โดนใจ ก็จะเป็นผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ยิ่งหากเป็นในทางการตลาด ก็สามารถโน้มน้าวผู้ติดตามในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือ บริการได้โดยง่าย

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะความรู้ (5Es)

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556) ได้กล่าวถึงการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ หมายถึงวิธีการที่นักวิทยาศาสตร์ใช้เพื่อศึกษาสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างเป็นระบบ และเสนอคำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่ศึกษาด้วยข้อมูลที่ได้จากการทำงานทางวิทยาศาสตร์มีวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสำรวจ การสืบค้น การทดลอง การสร้างแบบจำลอง เป็นต้น

ทิศนา ขัมมณ (2557, หน้า 141) ได้กล่าวถึง การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ หมายถึงการสอนที่ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถาม เกิดความคิด และลงมือแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเองโดยที่ผู้สอนช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เช่น ในด้านการสืบค้นหาแหล่งความรู้การศึกษาข้อมูล การวิเคราะห์ การสรุปข้อมูล การอภิปรายโต้แย้งทางวิชาการ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการวิจัยไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ แหล่งข้อมูล

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 คน สำหรับการดำเนินการสัมภาษณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ 110 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 13 คน (ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน) ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จำนวน 2,574 คน รวมทั้งสิ้น 2,697 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ 110 คน เก็บจากประชากรทั้งหมด คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 13 คน เก็บจากประชากรทั้งหมด ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ได้จากกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครซี่ และมอร์แกน และวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวน 333 คน รวมทั้งสิ้น 456 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกผลการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ชื่อนักการศึกษา เนื้อหา และเอกสารอ้างอิง

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. แบบสอบถามสภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ศึกษา วิเคราะห์ เนื้อหา บันทึกลงในแบบบันทึกผลการวิเคราะห์เอกสาร

2. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยจัดทำหนังสือโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ และสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3. การวิเคราะห์สภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยใช้แบบสอบถามจากผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

แหล่งข้อมูล

1. ผู้ให้ข้อมูลในการประชุมสนทนากลุ่ม เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์ด้านการวิจัย และด้านการบริหารเครือข่ายทางการศึกษา จำนวน 9 คน
2. ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของคู่มือ ซึ่งได้มาจากผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมประชุมสนทนากลุ่ม คัดเลือกกันเอง ได้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ร่างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
2. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม เรื่อง รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
3. คู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
4. แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

วิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การประชุมสนทนากลุ่ม โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อคิดเห็นจากการประชุมสนทนากลุ่มตามประเด็นการสัมมนา สรุปอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ
2. การประเมินคู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือโดยใช้ ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครูโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2561 และ 2562 รวม 98 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู) รวม 13 คน และผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,487 คน รวมทั้งสิ้น 2,598 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2561 และ 2562 รวม 98 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู) รวม 13 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 128 คน รวมทั้งสิ้น 239 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
2. คู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
3. แบบประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยกำหนดช่วงเวลาในการทดลองใช้รูปแบบ และขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
2. ผู้วิจัยจัดประชุมครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่าโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่ออธิบายจุดประสงค์ คู่มือ และการดำเนินการตามรูปแบบ
3. ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่าโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามคู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2561 – 2562
4. ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ในการเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินผลการดำเนินงานของการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
5. ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์จากข้อมูลสรุปผลการทดลองใช้ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามรูปแบบ และผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบ โดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 รวม 98 คน เก็บจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัย นำแบบประเมินไปให้กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ ของการตอบแบบประเมิน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการประเมินรูปแบบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยใช้ ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
 - 1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.11)
 - 1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่
 - 1.2.1 การกำหนดสมาชิกเครือข่าย

1.2.2 คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย

1.2.3 การประสานงานเครือข่าย

1.2.4 ขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ

1.2.5 การปฏิบัติงานและการประเมินผล

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

2.1 รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกระบวนการบริหารเครือข่าย ส่วนที่ 3 ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ ดังรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ส่วนนำ หมายถึง ส่วนแรกของรูปแบบที่กล่าวถึง หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

1) หลักการของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หมายถึง ความรู้ ความคิด ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารเครือข่ายที่นำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบนั้น ๆ

2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หมายถึง ความมุ่งหมาย และประโยชน์ของการบริหารเครือข่ายที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

2.1.2 เนื้อหา หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึงองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จุดมุ่งหมาย แนวทางการพัฒนา ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละองค์ประกอบ และกระบวนการบริหารเครือข่าย

1) องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบในรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การกำหนดสมาชิกเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย การประสานงานเครือข่าย ขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ การปฏิบัติงานและการประเมินผล

2) กระบวนการบริหารเครือข่าย หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึงวิธีการขั้นตอนการบริหารเครือข่ายที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กร ขั้นตอนที่ 3 การประสานงาน ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินงาน และขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุง

2.1.3 เงื่อนไขความสำเร็จ หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึง สิ่งที่ต้องคำนึงถึง และสิ่งที่ควรปฏิบัติ เพื่อให้การนำรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเกิดประสิทธิภาพ

2.2 ผลการตรวจสอบเบื้องต้น รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยการประชุมสนทนากลุ่ม

2.2.1 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความเหมาะสม

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าคู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.1 ผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า ผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.58)

3.2 ผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความคิดเห็นว่า ผลการดำเนินงานกิจกรรมที่เป็นไปตามขอบข่ายภารกิจตามรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.85)

3.3 ผลการทดสอบใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ด้านคุณภาพผู้เรียน

3.3.1 ร้อยละของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ที่ได้รับระดับ 3 ขึ้นไปใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักของนักเรียนปีการศึกษา 2562 สูงกว่า ปีการศึกษา 2561 และสูงกว่าค่าเป้าหมายของโรงเรียน

3.3.2 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ O-NET ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 สูงระดับประเทศ

3.3.3 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ผ่านการประเมินระดับดีขึ้นไป สูงกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป เป็นไปตามเกณฑ์ค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

3.3.4 ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านคุณภาพนักเรียน ทั้งในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 นักเรียนได้รับการสนับสนุน และพัฒนาตนเอง จนได้รับรางวัลจากการประกวด และการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ในระดับชาติจำนวนหลายรายการ และมีแนวโน้มสูงขึ้น

3.4 ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.14)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

4.1 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์พบว่า มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.23)

4.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์พบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.23)

4.3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.22)

4.4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.22)

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ผลจากการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำหนดสมาชิกเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย การประสานงานเครือข่าย ขอบข่ายและการกิจความร่วมมือ การปฏิบัติงานและการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ซึ่งเป็นโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ต้องบริหารสถานศึกษา เพื่อสนองความต้องการ และความคาดหวังของผู้ปกครอง ดังนั้น ผู้บริหารและครู ต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีภาวะผู้นำ มีความตระหนักในความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้การบริหารเครือข่าย จึงมีความจำเป็นในการจัดวางโครงสร้างการบริหารเครือข่ายที่เหมาะสม การกำหนดสมาชิกเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย ที่เหมาะสมที่จะร่วมมือในการบริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีเป้าหมาย โดยมีคุณภาพของนักเรียนเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของความสำเร็จ ตลอดจนการสร้างเชื่อมั่นของโครงการด้วยระบบการประกันคุณภาพของโรงเรียน การประสานงานเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเครือข่าย คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า ที่ทำงาน ประสานกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปฏิบัติงานตามขอบข่ายและการกิจความร่วมมือ ที่วางแผนบูรณาการเข้ากับการบริหารสถานศึกษาทั้ง การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ตลอดจนการปฏิบัติงานและการประเมินผลของเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ ต้องดำเนินการตามแนวทางพัฒนาทั้ง 5 องค์ประกอบ จึงจะส่งผลให้การบริหารเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง และผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่สรุปได้ว่ามีหลายปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กพบว่า รูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 คือ ส่วนประกอบที่สำคัญของเครือข่ายความร่วมมือประกอบด้วย แกนนำ/ผู้นำเครือข่าย สมาชิกเครือข่าย บทบาทหน้าที่/ภาระหน้าที่ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์ประกอบหลักที่

2 คือ ขอบข่ายและภารกิจด้านวิชาการ องค์ประกอบที่ 3 คือ กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย องค์ประกอบที่ 4 คุณลักษณะที่ดีของแกนนำ และองค์ประกอบที่ 5 เทคนิคการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย

2. การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จาก การวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาสภาพการบริหาร เครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้ได้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ และสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ส่งผลให้ได้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ และนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จาก การสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารต่าง ๆ มาสร้างเป็นส่วนต่าง ๆ ของรูปแบบ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการ และวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์และกระบวนการบริหารเครือข่าย และส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่ง ตรวจสอบเบื้องต้น ด้วยการประชุมสนทนากลุ่ม ได้ให้คำแนะนำ และปรับปรุงรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัย ได้กำหนดกรอบการสร้างรูปแบบ การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ว่ามีลักษณะของโครงสร้าง ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารเครือข่าย และกระบวนการบริหารเครือข่าย ที่มีแนวทางการพัฒนาตามตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ ส่งผลให้โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ สามารถดำเนินงานในการบริหารเครือข่ายบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ อีระชัย ช่างบุญศรี (2557) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ ภูมิภาค ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก และ 2 เงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 เป้าหมายเครือข่ายความร่วมมือ ทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค องค์ประกอบที่ 3 เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค องค์ประกอบที่ 4 คณะกรรมการ บริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการบริหารเครือข่าย ความร่วมมือทางวิชาการโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การลงมือปฏิบัติ 4) การประเมินผล 5) การปรับปรุง 6) การรายงาน 7) การประสานงาน เงื่อนไขความสำเร็จที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของ ผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค และเงื่อนไขความสำเร็จที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์ ภูมิภาค

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จากผล การทดลองใช้รูปแบบผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง และชมรมศิษย์เก่า ศึกษาคู่มือ และสามารถดำเนินการตามแนวทางการนำไปใช้เป็นไปตามองค์ประกอบการบริหารเครือข่าย และกระบวนการ บริหารเครือข่าย มีติดตามประเมินผล เพื่อนำสู่การปรับปรุง ในแต่ละแนวทางการดำเนินการขององค์ประกอบ กระบวนการ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และติดตามอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมิน ด้านคุณภาพผู้เรียน หลังจากทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีแนวโน้มสูงขึ้นทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานด้านการประสานงานเครือข่าย สมาชิกของเครือข่ายในแต่ละกลุ่มมีวิธีการในการประสานงานโดยใช้ศูนย์ การปฏิบัติงานของกลุ่มเครือข่าย และการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายระหว่าง กลุ่มเครือข่าย ระหว่างเครือข่ายกับผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อให้วางแผนขอบข่ายและภารกิจความ ร่วมมือ ซึ่งครอบคลุมการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน โดยการบริหารเครือข่ายตามขอบข่ายและความร่วมมือ นั้น นำสู่ การปฏิบัติในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ จำนวน 15 กิจกรรม ซึ่งมีการปฏิบัติงานร่วมกันกับโรงเรียน นำสู่องค์ประกอบด้าน การปฏิบัติงานและการประเมินผลที่มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน การมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกในเครือข่าย มีการติดตามประเมิน ผลการปฏิบัติงาน ทั้งในระดับการวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผลผลิตของกิจกรรม และ โครงการอย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลต่อผลผลิตด้านคุณภาพนักเรียน ผลการดำเนินงานของ 15 กิจกรรมตามขอบข่าย ความร่วมมือ มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก และผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการ เครือข่ายผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ภทรรรณ นิลแก้ววรวิชัย (2559) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ทางวิชาการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผล

การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการสูงกวาเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สันติ อินทร์สุภา (2559) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายคุณภาพ การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ หรือครู ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ เห็นว่าหลังการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในมีสภาพการปฏิบัติในการดำเนินการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่าย คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จาก การประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องใน โครงการ พบว่า ผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะรูปแบบดังกล่าว ได้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ มาอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เกี่ยวข้องกับ โครงการ รวมทั้งในการสร้างรูปแบบ มีกรอบแนวคิด หลักการ จากทฤษฎีของนักวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนการได้รับการ ตรวจสอบ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากการประชุมสนทนากลุ่ม และได้มีการนำสู่การทดลองใช้รูปแบบการบริหาร เครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เป็นระยะเวลา 2 ปีการศึกษา ได้แก่ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน มีแนวโน้มพัฒนาสูงขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อรูปแบบว่ามีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้อง กับ จิรภัทร มหาวงค์ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนใน ถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร บนพื้นที่สูงมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์อยู่ใน ระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ ผู้เกี่ยวข้องยังมีข้อเสนอแนะต่อการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หลายประการ ได้แก่ เป็นรูปแบบที่ปฏิบัติได้จริง และเกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเครือข่าย รูปแบบมีแนวทางชัดเจนในการพัฒนาภาวะผู้นำ และคุณลักษณะที่ดีของสมาชิกเครือข่าย ที่เหมาะสมในการบริหารเครือข่าย ในการปฏิบัติตามรูปแบบนี้ ส่งเสริมความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วม ประเมินในการบริหารสถานศึกษา ในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพของนักเรียนอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน สอดคล้องกับ Brittingham (1998, p.1406) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนที่ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้ปกครองมี ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและมีความคาดหวังที่สำคัญ ที่จะให้นักเรียนมีคุณภาพและพัฒนาปรับปรุงอย่างมีคุณภาพ และพัฒนาปรับปรุงอย่างมีคุณภาพ และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองและชุมชนจะต้องตระหนัก คือ การเข้ามามี ส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านสังคม อารมณ์ และความเจริญก้าวหน้าของเด็กในด้านวิชาการของเด็กการพัฒนาสภาวะของเด็ก เยาวชน และครอบครัวให้ดียิ่งขึ้น ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนบ่งชี้ถึงการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ผู้ศึกษามี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความสำคัญ และมีส่วนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล นครสวรรค์

1.2 จากผลการพัฒนารูปแบบที่มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์นั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัย ประยุกต์ใช้โดย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำรูปแบบไปศึกษา ตามคู่มือเพื่อให้เกิด ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกคนควรมีการประชุมชี้แจง ครูและ

บุคลากรเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการบริหารเครือข่ายเพื่อช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อศึกษาเพื่อเปรียบเทียบ ทั้งในระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ สู่การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายที่สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากขึ้น

2.2 ควรทำวิจัยเชิงสถิติในการหาปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดให้การบริหารเครือข่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ, และนิคม ชัยขุนพล. (2555). **คู่มือสื่อใหม่ศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กานดา รุณนะพงศา. (2557). **ความหมายโซเชียลมีเดียหมายถึง**. สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2558, จาก <http://www.gotoknow.org/posts/567331%5B2>.
- จิรภัทร มหาวงค์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 18(4), 114 - 126.
- ทิตนา แคมมณี. (2557). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระชัย ช่างบุญศรี. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค. **วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)**. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พสนันท์ ปัญญาพร. (2555). **แนวความคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ (New Media)**. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2557, จาก <http://photosanan.blogspot.com/2012/03/new-media.html>.
- พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์. (2554). สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต. **วารสารนักบริหาร**, 31(4), 99 – 100.
- ภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิทย์. (2559). **รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2556). **การวัดผลประเมินผลคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สถาพร สิงหะ. (2556). **สื่อใหม่**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สันติ อินทร์สุภา. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การจัดการการศึกษาและการเรียนรู้). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2549). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อมรเทพ เทพวิจิต. (2552). **คู่มือการใช้ Moodle**. กรุงเทพฯ: ศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา.
- อาณัติ รัตนธิกุล. (2553). **สร้างระบบ E-Learning ด้วย moodle ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- Brittingham, K. V. (1998). The Characterization of Successful School Family and Community Partnerships. **Dissertation Abstracts International**, 59(5), 1406.

การศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทในกลุ่มสหวิทยา
เขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

A Study of the Problem of School Administration in Joint Learning According
to the Seat Framework in the Group United Campus Thung Hin Theun under
the Office of Secondary Education Service Area Area 42

ศรินภา หมั่นเขตร์กรณ์¹, ธาณี เกสทอง², ทิพย์พิพัฒน์ สันตะวัน³
Sirinapa Monkhetkorn¹, Thanee Gesthong², Teeppipat Suntawan³
Corresponding Author E-mail: sirinapa.m@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำนวน 35 คน และครู จำนวน 264 คน รวมทั้งสิ้น 299 คนจาก 7 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

ปัญหาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกตามมาตรฐานพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกมาตรฐาน โดยสามารถลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ ด้านสภาพแวดล้อมและด้านนักเรียน ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียน, การจัดการเรียนร่วม, โครงสร้างซีท

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹ Student in Master of Education Degree (Educational Administration), Nakhon Sawan Rajabhat University.

² อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The research objective was to study of the problem of school administration in joint learning according to the seat framework in the group united campus Thung Hin Theun joint campus. The sample group used in the research was school administrators manage joint learning, in the united campus group at Thung Hin Theun, there are 35 people and 264 teachers, a total of 299 people from 7 schools. The tool research was a questionnaire on the problem of joint learning management according to the seat framework, it is a 5 level approximation scale with a precision of 0.88. The statistics used for data analysis was percentage, mean and standard deviation. The results of the study:

Revealed the problems of school administration of joint school management according to the seat framework, overall, result was at a medium level, when separated by the standard deviation, it was found that all levels were in the middle level with the average order from highest to lowest as follows: activities, tools, environment and students respectively.

Keywords: School Administration, Joint Schools Organized, Seat Framework

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2560 - 2579 ได้ระบุถึง หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม และทั่วถึง โดยมีความว่ายึดหลักการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนกลุ่มปกติ กลุ่มด้อยโอกาสที่มีความยากลำบากและขาดโอกาสเนื่องด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจ และภูมิสังคม ซึ่งรัฐต้องดูแลจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา สนับสนุนผู้เรียนกลุ่มนี้ให้ได้รับการศึกษาตามศักยภาพและความพร้อมอย่างเท่าเทียม กลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งหมายรวม กลุ่มผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ รวมทั้งบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล รัฐต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาร่วมกับเด็กปกติในกรณีที่สามารถเรียนได้ เพื่อให้เขาได้มีโอกาสเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม หรือจัดให้ เป็นพิเศษตามระดับความบกพร่อง นอกจากนี้ บุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ รัฐต้องจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ด้วยเหตุผลสำคัญคือ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ หากจัดการศึกษารูปแบบปกติ อาจทำให้ไม่สามารถพัฒนาบุคคลดังกล่าวให้มีความรู้ความสามารถตามศักยภาพของเขาได้ รัฐจึงมีหน้าที่ลงทุนพิเศษสำหรับบุคคลเหล่านี้ และถือเป็นสิทธิของบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษที่จะได้รับการทางการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพของตน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 76) ทำให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องเตรียมพร้อมในการรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประเภทต่าง ๆ เข้ามาเรียนร่วม หรือเรียนรวมในชั้นเรียนปกติ ซึ่งจะเป็นการเรียนร่วมหรือการจัดชั้นเรียนพิเศษ หรือโรงเรียนปกติแล้วแต่กรณี ในปัจจุบันมีแนวโน้มของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมากขึ้น โดยจัดให้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 เป็นต้นมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในรูปแบบการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) และการบริหารจัดการทั้งระบบโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ได้คัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมครอบคลุมทุกอำเภอ ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการเรียนรวมให้มีคุณภาพ ปีงบประมาณ 2560 โดยให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการจนตลอดชีวิต ให้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาค โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในทุกระดับ ทุกระบบ และทุกประเภทความพิการ เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และได้ประกาศนโยบาย ในปี 2559 ให้เป็นปีแห่งความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงาน จัดบริการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ จัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) เพื่อขยายโอกาสให้เด็กทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ และการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ(Transition from school to work) เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้มีการจัดประชุมสัมมนารับฟังข้อเสนอในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษขึ้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบาย และแนวทางปฏิบัติงานก่อนที่จะนำไปดำเนินงานในทุกพื้นที่ รวมทั้งพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนรวมในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ นักเรียนพิการได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิต ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะทางสังคม และทักษะทางวิชาการ ตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP: Individualized Education Program) ขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนพิการได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุมทุกพื้นที่ ตามเป้าหมายของรัฐบาลที่ตั้งไว้ให้ครอบคลุมโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม 21,250 โรงเรียนจำนวน 337,144 คน ให้ได้รับสิทธิและโอกาสอย่างเท่าเทียม โดยมีโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม 1,228 โรงเรียน ได้รับการพัฒนาให้เป็นหน่วยบริการสนับสนุนและช่วยเหลือสำหรับนักเรียนพิการเรียนรวม และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับโรงเรียนใกล้เคียงที่รับเด็กพิการเข้าเรียน ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโรงเรียนได้มาตรฐาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมเพื่อให้สามารถบริการนักเรียนพิการที่เข้าเรียนได้อย่างมีคุณภาพต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 26) การเรียนร่วม หรือการจัดการศึกษาโดยรวม (Inclusive Education) เป็นแนวคิดในการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กปกติ หรือเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กทุกคนที่ผู้ปกครองพามาเข้าเรียน ทางโรงเรียนจะต้องรับเด็ก และจะต้อง

จัดการศึกษาให้เขาอย่างเหมาะสม การเรียนร่วมยังหมายถึงการศึกษาที่ไม่แบ่งแยกระดับชั้น เช่น อนุบาลประถมศึกษามัธยมศึกษา อุดมศึกษา ตลอดจนการดำรงชีพของ คนในสังคมหลังจบการศึกษาจะต้องดำเนินไปในลักษณะร่วมกันที่ทุกคนต่างเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเขาเหล่านั้นต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ต้องใช้ชีวิตร่วมกันกับเด็กปกติโดยไม่มีการแบ่งแยก ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดความหมายของการเรียนร่วมว่า หมายถึง วิธีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ตามรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคม อย่างปกติสุข มีพื้นฐานของความเชื่อว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาได้ถ้าได้รับโอกาสในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการพิเศษของเขา การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่สำคัญ คือ ให้โอกาสเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนปกติและดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนร่วมกับบุคคลอื่น ๆ การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนจึงนับเป็นก้าวสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย (ดารณี อุทัยรัตนกิจ, และคณะ, 2546, หน้า 53 - 58) การจัดการเรียนรวมมีมาต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 ต่อมาปลายปี พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายให้ทำโครงสร้างซีท (SEAT Framework) มาใช้เป็นแนวคิด ในการนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ เพื่อให้สามารถเรียนร่วมกันได้ โครงสร้างซีท มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านนักเรียน (Students) 2) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) 4) ด้านเครื่องมือ (Tools) ทั้งนี้ การจัดการเรียนรวมจะมีส่วนช่วยให้บุคคลทั่วไป เกิดความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทำให้เกิดการช่วยเหลือและส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อันสอดคล้องกับสภาพความแตกต่างของเด็กที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียนที่มีเด็กหลายลักษณะเรียนรวมกันสามารถพัฒนาการเรียนรู้ และการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันทั้งในโรงเรียน และในสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต สถาบันราชานุกูล, 2557, หน้า 264) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ได้สนับสนุนนโยบายด้านโอกาสทางการศึกษา โดยได้จัดให้กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 และโรงเรียนในสังกัด มีการจัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป โดยกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ประกอบด้วย โรงเรียนลาดยาววิทยาคม โรงเรียนห้วยน้ำหอมวิทยาคาร โรงเรียนเทพศาลา-ประชาสรรค์ โรงเรียนวังเมืองชนประสิทธิ์วิทยาคม โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม โรงเรียนรัฐราษฎร์-อนุสรณ์ และโรงเรียนแม่วงก์พิทยาคม รวม 7 โรงเรียน ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ได้มีการกำหนดประเด็นกลยุทธ์ ด้านการขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง และลดความเหลื่อมล้ำ ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยได้มีมาตรการ คือ ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส และส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ โดยได้จัดให้มีโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนร่วม และเรียนรวม และมีการกำหนดมาตรการการตรวจสอบ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และขจัดการเลือกปฏิบัติ และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนเรียนร่วม/เรียนรวมเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานฯ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42, 2560, หน้า 2) โดยจากการสำรวจพบว่า นักเรียนในโรงเรียนสหวิทยาเขตทุ่งหินเทินที่ผ่านการคัดกรอง และพบว่ามีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีทั้งหมดจำนวน 174 คน มีครูพี่เลี้ยงนักเรียนพิการ จำนวน 3 คน และมีครูผู้สอนที่ทำหน้าที่คัดกรองและสอนเสริมนักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 23 คน โดยทั้งหมดไม่ได้จบการศึกษาพิเศษโดยตรง แต่ได้เข้ารับการอบรมคัดกรองผู้เรียนจากทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 เพิ่มเติม

จากความสำเร็จและข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท ของโรงเรียนในกลุ่ม สหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของผู้วิจัย เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานภายในโรงเรียนที่ศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการขยายโรงเรียนจัดการเรียนร่วมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าหนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงเสนอเนื้อหาต่อไปนี้

1. หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1.1 ความหมายของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 30) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษว่า หมายถึง บุคคลอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 18 ปี ซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือการเข้ามีส่วนร่วมทางสังคมอันเนื่องมาจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้หรือความบกพร่อง

จากความหมายของบุคคลดังกล่าว พอสรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หมายถึง เด็กที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้เหมือนเด็กปกติ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม จำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นช่วยเหลือ บำบัด ฟื้นฟูและให้การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของเด็ก

2. ประเภทของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2.1 บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น

คณะกรรมการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ (2553, หน้า 3) กล่าวว่า ปัญหาความบกพร่องทางการมองเห็นในเด็กเกิดได้จากหลากหลายสาเหตุและมักมีความแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคของโลก ทั้งนี้สามารถจำแนกสาเหตุของปัญหาความบกพร่องทางการมองเห็นออกเป็น 4 กลุ่ม ตามลักษณะดังนี้

1) กรรมพันธุ์ (Heredity) โดยความผิดปกติจะสามารถถ่ายทอดมาถึงเด็กได้หากครอบครัวมีประวัติสุขภาพของครอบครัว (Family History) ที่เกี่ยวกับดวงตา เช่น โรคต้อ (Familial Cataract) โรคกล้ามเนื้อจอตาเจริญผิดปกติ (Retinal dystrophies) และมะเร็งจอตา (Retinoblastoma)

2) ระหว่างตั้งครรภ์ เช่น โรคหัดเยอรมัน (Rubella) และโรคท็อกโซพลาสโมซิส (Toxoplasmosis)

3) ระหว่างคลอด เช่น โรคจอตาผิดปกติอันเกิดจากการคลอดก่อนกำหนด (Retinopathy of prematurity) และอาการเยื่อตาอักเสบในเด็กแรกเกิด (Newborn Conjunctivitis)

4) ในวัยเด็ก เช่น การขาดแคลนวิตามินเอ (Vitamin A Deficiency) โรคหัด (Measles) ตาอักเสบ (Eye Infection) ยารักษาตาแผนโบราณ (Traditional eye medicines) และอุบัติเหตุ (Injuries)

2.2 บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายความว่า บุคคลที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยจนถึงหูหนวก ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจการพูดผ่านทางการได้ยินไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งโดยทั่วไปหากตรวจการได้ยิน จะมีการสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป

2) คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยินการพูดผ่านทางการได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งหากตรวจวัดการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาถึง 26 เดซิเบล

2.3 บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 46) ได้ให้ความหมายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายความว่า บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ในปัจจุบันซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาดำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้านทักษะทางสังคม/ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย

2.4 บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 46) หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะไม่สมบูรณ์หรือขาดหายไป กระดูกหรือกล้ามเนื้อผิดปกติ มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหวความบกพร่องดังกล่าวอาจเกิดจากโรคทางระบบประสาท โรคของระบบกล้ามเนื้อและกระดูกการไม่สมบูรณ์ประกอบมาแต่กำเนิด อุบัติเหตุ และโรคติดต่อ

2.5 บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 47) ได้ให้ความหมายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ว่า หมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

2.6 บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูด และภาษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 47) ได้ให้ความหมายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูด และภาษาว่าหมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องในการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ (พูดไม่ชัด เสียงขึ้นจมูก) อัตราความเร็ว และจังหวะการพูดผิดปกติ (พูดติดอ่าง พูดเร็ว) หรือเด็กมีความบกพร่องในเรื่องความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด การเขียน หรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เช่น ความผิดปกติทางการพูดและภาษาที่เกิดจากพยาธิสภาพของสมอง (dysphasia or aphasia) ไม่เข้าใจคำถาม หรือเข้าใจแต่ตอบไม่ได้ มีคำศัพท์จำกัด พูดสื่อสารแสดงความต้องการไม่ได้ เป็นต้น สาเหตุอาจเกิดจากความผิดปกติของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด และรับเสียง เช่น หูหนวก ปากแหว่งเพดานโหว่ ฯลฯ ความผิดปกติของสมองและระบบประสาท ภาวะสติปัญญาบกพร่อง หรือการเรียนรู้ภาษาอย่างไม่ถูกต้อง เป็นต้น

2.7 บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์

สำนักการศึกษา (2554, หน้า 53) ได้ให้ความหมายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ว่าหมายถึง บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์ความคิดเช่น โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม เป็นต้น

2.8 บุคคลออทิสติก

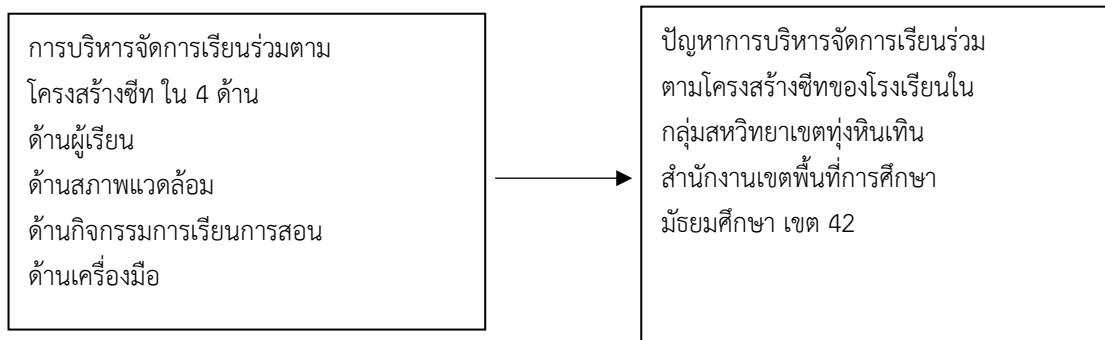
สำนักการศึกษา (2554, หน้า 60) ได้ให้ความหมายของบุคคลออทิสติก ว่าหมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติของพัฒนาการทางระบบประสาท (neurodevelopmental disorder) ซึ่งส่งผลให้เกิดความบกพร่องของพัฒนาการ

2.9 บุคคลพิการซ้อน

บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน อาทิเช่น บกพร่องทางสติปัญญาร่วมกับตาบอด หรือบกพร่องทางสติปัญญาร่วมกับความผิดปกติของกระดูกและกล้ามเนื้อโดยปกติแล้ว สำหรับเด็ก ความซ้ำซ้อนเหล่านี้นักก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้ เนื่องจากเด็กไม่สามารถเข้ารับการศึกษพิเศษที่เหมาะสมต่อความบกพร่องทางใดทางหนึ่งเพียงอย่างเดียวได้ เด็กพิการซ้อนมักมีปัญหาคความผิดปกติที่หลากหลาย ซึ่งมักได้แก่ การพูด การเคลื่อนไหวร่างกาย การเรียนรู้ การมองเห็น การได้ยิน ความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท ในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยศึกษาใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นกรอบความคิดได้ ดังนี้



ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และครูจำนวน 301 คน ของโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 รวมทั้งสิ้น 336 คน จาก 7 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และครูจำนวน 264 คน ของโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 รวมทั้งสิ้น 299 คน จาก 7 โรงเรียน จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ใน 4 องค์ประกอบ คือ นักเรียนสภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต

5 หมายถึง มีปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมในระดับน้อยที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมในระดับน้อย

3 หมายถึง มีปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมในระดับมาก

1 หมายถึง มีปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมในระดับมากที่สุด

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณบดี คณะครุศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยพบผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน - 15 ธันวาคม 2561

3. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง จากโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ได้แบบสอบถามกลับมามีจำนวน 299 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (%)

2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้าง ชีท ในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผู้วิจัยได้ส่งเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถาม ไปยังผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร และครู จำนวน 299 ฉบับ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 299 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และเสนอผลการวิเคราะห์โดยจำแนกเป็น 2 ตอน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครู จำนวน 238 คน เมื่อ จำแนกตามเพศ การปฏิบัติหน้าที่ ระดับการศึกษา อายุประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	99	33.11
	หญิง	200	66.89
	รวม	299	100.00
2.	การปฏิบัติหน้าที่		
	ผู้อำนวยการโรงเรียน	7	2.34
	รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการโรงเรียน	28	9.36
	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	71	23.75
	ครู	193	64.55
	รวม	299	100.00
3.	ระดับการศึกษา		
	ปริญญาตรี	171	57.19
	สูงกว่าปริญญาตรี	128	42.81
	รวม	299	100.00
4.	อายุ		
	ต่ำกว่า 30 ปี	47	15.72
	30 - 40 ปี	126	42.14
	41 - 50 ปี	66	22.07
	51 - 60 ปี	60	20.07
	รวม	299	100.00

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครู จำนวน 238 คน เมื่อจำแนกตามเพศ การปฏิบัติหน้าที่ ระดับการศึกษา อายุประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
	ต่ำกว่า 10 ปี	66	22.07
	10 - 20 ปี	149	49.84
	21 - 30 ปี	39	13.04
	31 ปี ขึ้นไป	45	15.05
	รวม	299	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 66.89 ขณะที่เพศชายมีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 33.11 มีตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่ จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.34 รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.36 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75 และครูผู้สอนจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 64.55 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี โดยมีจำนวน 171 คนคิดเป็นร้อยละ 57.19 และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 42.81 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี โดยมีจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 42.14 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41 - 50 ปี มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 22.07 อายุระหว่าง 51 - 60 ปี มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 20.07 และอายุต่ำกว่า 30 ปี น้อยที่สุด โดยมีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 15.72 สำหรับประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10 - 20 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท ในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน

ตารางที่ 2 แสดงปัญหาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท ในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

ลำดับ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.	ด้านนักเรียน (Students)	3.23	0.85	ปานกลาง	4
2.	ด้านสภาพแวดล้อม (Environments)	3.27	0.93	ปานกลาง	3
3.	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities)	3.40	0.88	ปานกลาง	1
4.	ด้านเครื่องมือ (Tools)	3.34	0.86	ปานกลาง	2
	รวม	3.31	0.88	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมปัญหาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท ในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน ตามแบบสอบถามของผู้บริหาร และครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.88) เมื่อแยกตามด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยสามารถลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.88) ด้านเครื่องมือ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.86) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 0.93) และด้านนักเรียน ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.85)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องการศึกษาค้นคว้าการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท ของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวมมีปัญหาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร และครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท ตลอดจนลักษณะ และวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ครูที่สำเร็จการศึกษาจากด้านการศึกษาศาสตร์โดยตรงไม่มี ส่วนใหญ่ครูที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม มีความรู้ความเข้าใจจากการอบรมเพิ่มเติมเท่านั้น ครูผู้สอนจำนวนมาก ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาขาสิริ วัชรานุกฤษ (2553) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ด้านการศึกษาศาสตร์แตกต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท แตกต่างกัน โดยผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมมากกว่า จะมีการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT) ที่มีประสิทธิภาพมากกว่า และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลาวัลย์ ปักโกทะสัง (2557) ที่พบว่า ครูวิชาการและครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้อาสาสมัครพิเศษเรียนร่วมว่า ควรจัดครูผู้สอนเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องทุกครั้งที่มีการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมควรมีการจัดสื่อให้หลากหลาย และจัดให้มีการประเมินผลการใช้สื่อทุกครั้ง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน อีกทั้งควรมีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และนิเทศตามสภาพจริง ตลอดจนควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้อาสาสมัครพิเศษเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทในสถานศึกษา

1.1 ด้านนักเรียน (Students) โดยภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหามากที่สุด คือ โรงเรียนมีการรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ และนอกเขตพื้นที่บริการ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ในการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อไม่มีการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษก่อนรับเข้าเรียน โดยการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจะคัดกรองหลังจากรับเข้าเรียนแล้ว แม้จะมีแบบสอบถามความบกพร่องแต่พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ทราบ และไม่ยอมรับถึงความบกพร่องด้านต่าง ๆ ของบุตรหลาน เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่ผ่านการคัดกรองจากทางการแพทย์ และทางโรงเรียนมาก่อนหน้า นอกจากนั้นงบประมาณในการจัดสรรให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดหาบุคลากรเพื่อรองรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพมาศ สุทธิวิรัช (2551) ที่พบว่า ควรมีหน่วยงานในการสำรวจ และคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเตรียมความพร้อมเด็กก่อนเข้าเรียน ควรจ้างพี่เลี้ยงช่วยดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รจเรข พยอมแย้ม (2553) ที่พบว่า โรงเรียนมีภาพรวมการดำเนินงานด้านนักเรียนในระดับปานกลางสิ่งที่โรงเรียนจัดการเรียนร่วม และศูนย์การศึกษาพิเศษ จะต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน คือการประสานความร่วมมือกันในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท ในด้านนักเรียน โดยมุ่งเน้นการคัดกรองนักเรียน การรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อ การเตรียมความพร้อมทั้งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และนักเรียนทั่วไป และยังสอดคล้องกับ สุรศักดิ์ เรือนงาม (2555) ที่พบว่า โรงเรียนมักจะปฏิเสธนักเรียนโดยอ้างว่านักเรียนเต็มแล้วไม่สามารถรับได้อีก และโรงเรียนไม่มีอัตราครูการศึกษาพิเศษเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่มากขึ้นที่เป็นเช่นนี้ เพราะในปัจจุบันจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทมีเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้โรงเรียนไม่สามารถจะรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้หมดทุกคนเนื่องจากไม่มีความพร้อมในด้านงบประมาณโดยโรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนร่วม

1.2 ด้านสภาพแวดล้อม (Environment) โดยภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ โรงเรียนมีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ซึ่งเป็นข้อคำถามที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บางโรงเรียนไม่มีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนที่ชัดเจน และครูผู้สอนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการอาจมีภาระรับผิดชอบหลายด้านส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ หรือครูผู้สอนที่ได้รับการแต่งตั้งไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตลอดจนการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT) ที่ถูกต้อง และเพียงพอ เนื่องจากไม่มีครูที่จบจากการศึกษาศาสตร์โดยตรง และ

การส่งครูเข้ารับการอบรมยังมีข้อจำกัด ไม่ได้รับการอบรมอย่างทั่วถึง และเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ เมืองทอง (2555) ที่พบว่า การบริหารจัดการเรียนร่วมให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องให้ผู้บริหารคือผู้นำการเปลี่ยนแปลงบริหารแบบมีส่วนร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ทั้งหมดให้ครอบคลุมถึงเด็กพิการเรียนร่วมมีการนิเทศ และติดตามงานอย่างเป็นระบบมีการกำหนดหน้าที่การทำงานด้วยการออกคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาไปร้องใ้ตรวจสอบได้ และยังสอดคล้องกับ ชีระพงษ์ พรมกุล (2558) ที่พบว่า ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาพิเศษควรร่วมกันสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้แก่คณะครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียนอย่างชัดเจน ควรมีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนที่มีความรู้ความเข้าใจ และยังสอดคล้องกับ สมสกุล ศรีสวัสดิ์ (2546) ที่พบว่า ปัญหาสำคัญในการปฏิบัติงานที่พบมากคือครูขาดแคลน และต้องทำหน้าที่หลายด้านบุคลากรครูไม่เพียงพอต่อการจัดชั้นเรียน

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) โดยภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหามากที่สุด คือ โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนต่อผู้บริหาร และผู้ปกครองให้รับทราบเป็นระยะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภาระงานของผู้บริหารและครูผู้สอนทั้งภาระงานในโรงเรียน และการประสานความร่วมมือกับชุมชนด้านอื่น ๆ ภาระงานสอน ตลอดจนงานพิเศษตามหน้าที่ ส่งผลต่อความถี่ และประสิทธิภาพในการการนิเทศ ติดตาม และรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความบกพร่องต่อผู้บริหาร และผู้ปกครอง นอกจากนี้ จากการเปรียบเทียบผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบปัญหามากที่สุด โดยได้รับข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรส่งเสริมครูหรือบุคลากรเข้าอบรมสัมมนาในเรื่องการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม และให้ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น หรือครูเสริมวิชาการมีการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอควรมีการวางแผนทำปฏิทินการนิเทศ และเข้านิเทศตามที่ได้กำหนดไว้ มีการวางแผนการประเมินผลอย่างเป็นระบบ และนำเสนออย่างชัดเจน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า สิ่งที่ยังเป็นปัญหาคือการจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการสอนเสริมอย่างเพียงพอ และเหมาะสมการจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริมโดยตรงกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จาตุรงค์ เจริญนำ (2558) ที่พบว่า ครูได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมทำให้เกิดความรู้และความเข้าใจ แต่ก็ยังขาดทักษะ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และฝ่ายบริหารควรประสานกับผู้ปกครองเพื่อให้ทราบเกี่ยวกับเด็กพิการเรียนร่วมในความปกครองเป็นระยะ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ เมืองทอง (2555) ที่พบว่า การบริหารจัดการเรียนร่วม ให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องให้ผู้บริหารคือผู้นำการเปลี่ยนแปลงบริหารแบบมีส่วนร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ทั้งหมดให้ครอบคลุมถึงเด็กพิการเรียนร่วมมีการนิเทศ และติดตามงานอย่างเป็นระบบ และยังสอดคล้องกับ ชีระพงษ์ พรมกุล (2558) ที่พบว่า โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูประจำชั้น หรือ ครูเสริมวิชาการ มีการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ผู้ปกครองทราบทุกเดือน หรือทุกภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการวางแผนทำปฏิทินนิเทศ และเข้านิเทศตามที่ได้กำหนดไว้ มีการวางแผนการ ประเมินอย่างเป็นระบบ และนำเสนออย่างชัดเจน

1.4 ด้านเครื่องมือ (Tool) โดยภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหามากที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดหาระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ บุคลากร สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก อย่างถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะขาดบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง หรือบุคลากรขาดทักษะในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล ตลอดจนนโยบายในการบริหารโรงเรียน และการบริหารจัดการเรียนร่วมเปลี่ยนแปลงตามผู้บริหาร การบันทึกข้อมูล และการจัดระบบข้อมูลจึงไม่ต่อเนื่อง และไม่เป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ยังอาจเป็นผลมาจากการขาดงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูล สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศุภณัฐ ทองฉายา (2557) ที่พบว่า สถานศึกษาขาดความพร้อมในด้านการจัดทำจัดเก็บระบบข้อมูล เกี่ยวกับงานการศึกษาพิเศษ และขาดความพร้อมด้านเครื่องมือในการบริหารจัดการ ซึ่งสิ่งนี้มีส่วนช่วยให้นักเรียนพิการที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้ การจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนแต่ละบุคคล และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนสำหรับนักเรียนพิการแต่ละบุคคล แต่ละประเภท และจัดเตรียมอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้เหมาะสมกับความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมทั้งการติดตามประเมินผลและช่วยเหลือนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีศักดิ์ศรีโดยการพึ่งพาตนเอง อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และยังสอดคล้องกับ สุภาวิณี ลุสมบัติ , และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงคล (2556) ที่พบว่า ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการด้านการจัดทำระบบข้อมูลจัดทำ คู่มือรักษาและพัฒนาเครื่องมือสำหรับเด็กพิเศษโดยตรง และควรจัดให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลของการปฏิบัติงานมากขึ้นดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนควรมีการปรับปรุง/พัฒนา ระบบการรับนักเรียนทั้งในเขตพื้นที่บริการและนอกเขตพื้นที่บริการให้ชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 โรงเรียนควรมีการสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนปกติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และยอมรับเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษ และสอดแทรกการจัดการกิจกรรมพิเศษให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มเกิดความรักและสามัคคีกัน

1.3 โรงเรียนควรมีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน โดยมีคำสั่งแต่งตั้งและกรอบภาระงานที่ชัดเจน

1.4 โรงเรียนควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรภายนอกเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม โดยอาจใช้การประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อออนไลน์โรงเรียน จัดบอร์ดบริเวณโรงเรียน แผ่นพับ หรือให้ความรู้ผ่านทางเสียงตามสายชุมชน และการประชุมผู้ปกครองในแต่ละภาคเรียน

1.5 โรงเรียนควรมีการจัดสรรครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะมาสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และประสานขอความร่วมมือจากศูนย์การศึกษาพิเศษ สถานพยาบาลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการดูแลให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่อยู่ในเขตพื้นที่

1.6 โรงเรียนควรมีการส่งเสริมครูหรือบุคลากรเข้าอบรมสัมมนาในเรื่องการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม และให้ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น หรือครูเสริมวิชาการมีการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.7 โรงเรียนควรมีการวางแผนทำปฏิทินการนิเทศ และเข้านิเทศตามที่ได้กำหนดไว้ มีการวางแผนการประเมินผลอย่างเป็นระบบ และนำเสนออย่างชัดเจน

1.8 ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรทำโครงการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับนำมาปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความเหมาะสมกับเด็กปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษใช้ร่วมกันได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท มาวิเคราะห์หาสาเหตุ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2.2 ควรมีการพัฒนาแบบการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในทุกช่วงชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต, สถาบันราชานุกูล. (2557). แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงสร้างซีทสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ศุภสมาคมฯ.
- _____. (2560). ตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

คณะกรรมการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). การประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการปีการศึกษาเพื่อคนพิการ. กรุงเทพฯ: ศุภสมาคมฯ.

- จาตุรงค์ เจริญนำ. (2558). การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ฉวีวรรณ เมืองทอง. (2555). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ฉวีวรรณ เหล่ารอด. (2553). การประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ, และคณะ. (2546). การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนและการพัฒนาของครูเพื่อการเรียนรู้สูงสุดของนักเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ธีระพงษ์ พรหมกุล. (2558). สภาพการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) เป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพมาศ สุทธิวิรัช. (2551). การศึกษาการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รจเรข พะยอมรัมย์. (2553). การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลาวัลย์ ปักโกทะสัง. (2557). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศุภณัฐ ทองฉายา. (2557). การบริหารจัดการเรียนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สาขาสิริ วัชรานุกัษ์. (2553). การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) เป็นฐานในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สมสกุล ศรีสวัสดิ์. (2546). การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภาวิณี ลุสมบัติ, และภูมิพัฒน์ รักพรหมมล. (2556). การประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุรศักดิ์ เรือนงาม. (2555). การศึกษาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานการศึกษา. (2554). แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. (2560). สารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2562. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). คู่มือบริหารจัดการ เวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ปีการศึกษา 2559. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- _____. (2560). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

A Study of the Results of Learning Management According to Constructivist Theory to Promote Academic Achievement in Social Studies Subjects and Satisfaction of Mathayomsuksa 4 Students

ณัฐวัฒน์ อนันตะสุข¹, มาริษา มังกร²

Nattawat Anantasuk¹, Marisa Mungkorn²

Corresponding Author E-mail: yo_tamina@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 40 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 ข้อ 3) แบบประเมินความพึงพอใจสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ มีค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, วิชาสังคมศึกษา

¹ ครู, กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม

¹ Teacher, Group Learning Social Studies, Religion and Culture, Navamindarajudis Matchim School.

² นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Students in the Social Studies Program, Faculty of Education, Rajabhat University, Nakhon Sawan

Abstract

The purposes of this research were to 1) to compare the learning achievement in geography of Mathayomsuksa four students before and after using learning to the constructivist theory 2) to study the satisfaction using learning to the constructivist theory of the study of Mathayomsuksa four students. The sample group consisted of 40 Mathayomsuksa 4/3 students, which were obtained from simple random sampling. The tools used in this research consisted of 1) the course management plan for citizenship, culture and lifestyle courses the quality level is very reasonable 2) learning achievement test regarding good citizens of nations and the world, 30 items 3) assessment form satisfaction. Statistics used in data analysis were percentage, standard deviation and t-test. The results were as follows:

1) Mathayomsuksa 4 students who have received constructivist theory had higher learning achievement in citizenship, culture and lifestyle course after learning at the statistical significance of .05 and 2) Mathayomsuksa 4 students who have received constructivist theory there is percentage of satisfaction 4.24 in a much level.

Keywords: Constructivist Theory, Academic Achievement, Satisfaction, Social Studies Subjects

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงสภาวะด้านสังคมของโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดิ่งดามลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่น มุ่งหารายได้เพื่อสนองความต้องการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ความมีน้ำใจไมตรีน้อยลง แกร่งแย่งเอาเปรียบกัน ขาดความสามัคคีไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและผลดีภาพแรงงานต่ำ ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชากร ปัญหาคุณภาพการศึกษา และระดับสติปัญญาของเด็ก รวมถึงเผชิญปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด และการเพิ่มขึ้นของการพนันโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน การที่จะแก้ปัญหาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะต้องมีการร่วมมือร่วมใจของคนทุกคนในหลาย ๆ ฝ่าย การพัฒนาสังคมพึงประสงค์ มีคุณธรรมโดยเฉพาะการมีวินัย และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน จึงจะสามารถช่วยสังคมให้กลับมาอยู่ร่วมกัน อย่างสงบและมีความสุขได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4) และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระ การเรียนรู้หลัก ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคมการปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยสาระที่เป็นองค์ความรู้ 5 สาระ ได้แก่ สาระศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระเศรษฐศาสตร์ สาระประวัติศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงเป็นศาสตร์แห่งการบูรณาการวิชาความรู้ จากแขนงวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ เกิดความเจริญงอกงามในด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติและค่านิยม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 132)

แต่ในปัจจุบันนักเรียนมีความเป็นพลเมืองดีน้อยลง เนื่องจากการเป็นพลเมืองดีแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ด้านแรกพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย นักเรียนละเลยในการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสังคมรวมไปถึงกฎระเบียบของโรงเรียน เช่น การแต่งกายนักเรียนไม่มีเหตุผลและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นใช้อารมณ์ในการตัดสินใจมากกว่าเหตุผล นักเรียนขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชน สังคม ประเทศชาติและสังคมโลก เช่น นักเรียนไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองในการศึกษาเล่าเรียนหนังสือและงานที่ได้รับมอบหมาย ในด้านพลเมืองดีของสังคม นักเรียนไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว มีความเห็นแก่ตัวไม่ช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติ เช่น ห้องสมุดของโรงเรียน ห้องน้ำของโรงเรียน การขีดเขียนบนโต๊ะนักเรียน รวมทั้งนักเรียนขาดความมีระเบียบวินัยไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดีงามเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบเรียบร้อย (กรมพล ท่องธรรมชาติ, ดำรงค์ ฐานดี, และดำรง ธรรมารักษ์, 2551) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” อาจสรุปแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 11) โดยคนดี คือคนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก ส่วนคนเก่งคือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิตโดยมีความสามารถด้านใด ด้านหนึ่งหรือรอบด้านหรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง และคนมีความสุขคือ เป็นคนมีสุขภาพดีทั้งกายและจิตเป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกาย แข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพปลอดภัยจากการตกเป็นทาสของ อบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้

อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ จะเห็นได้จากสารระดังกล่าวเป็นการเน้นให้เยาวชน มีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดี (วสันต์ พรพุทธิพงษ์, 2558)

แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เป็นแนวทางหนึ่ง ซึ่งมีแนวคิดหลักว่า บุคคลเรียนรู้โดยวิธีการที่ต่าง ๆ กัน โดยอาศัยประสบการณ์เดิม โครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ ความสนใจและแรงจูงใจภายในเป็นพื้นฐาน โดยมีแรงจูงใจจากความขัดแย้งทางปัญญาทำให้เกิดการไตร่ตรอง นำไปสู่การสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา ที่ได้รับการตรวจสอบทั้งโดยตนเองและผู้อื่นว่าสามารถแก้ปัญหาเฉพาะต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในกรอบของโครงสร้างนั้น นอกจากนั้นแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบสังคม (Social Constructivist) ตามแนวคิดของไวโกตสกี (Vygotsky) ให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม สนใจการทำงานเป็นกลุ่ม การสนทนา การถาม การอธิบายและการประชุมตกลง ซึ่งเขาถือว่าเป็นกิจกรรม สร้างความรู้ร่วมกัน และกล่าวถึงการเรียนรู้ของเด็กไม่ได้เกิดจากการสำรวจสิ่งแวดล้อมแต่เพียงลำพังและการเรียนรู้จะได้ผลมาจากความต้องการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นของผู้เรียน (สุนันทา ศิริพัฒนานนท์, 2544, หน้า 2) ซึ่งการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสเป็นผู้สร้างและเรียนรู้เองนับเป็นการพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับคนอื่น มีความรับผิดชอบช่วยเหลือกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกัน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2542, หน้า 29)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก จากการศึกษาครั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการมีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านพฤติกรรมและด้านความประพฤติของนักเรียนโดยตรงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เชื่อว่า การเรียนรู้ หรือการสร้างความรู้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ โดยการนำประสบการณ์หรือสิ่งที่พบเห็นในสิ่งแวดล้อมหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม มาสร้างเป็นความเข้าใจของตนเอง หรือ เรียกว่า โครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structure) หรือที่เรียกว่า สกีม (Schema) ซึ่งนั่นคือ ความรู้ นั่นเอง ซึ่งอาจมิใช่เป็นเพียงการจดจำสารสนเทศเท่านั้น แต่จะประกอบด้วย โดยที่แต่ละบุคคลนำประสบการณ์เดิม หรือความรู้ความเข้าใจเดิมที่ตนเองมีมาก่อน มาสร้างเป็นความรู้ความเข้าใจที่มีความหมายของตนเองเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจสร้างความหมายที่แตกต่างกัน เพราะมีประสบการณ์ หรือความรู้ความเข้าใจเดิมที่แตกต่างกัน

กลุ่มแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) เชื่อว่า การเรียนรู้ เป็นกระบวนการสร้างมากกว่า การรับความรู้ ดังนั้น เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนจะสนับสนุนการสร้างมากกว่าความพยายามในการถ่ายทอดความรู้ ดังนั้น กลุ่มแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ จะมุ่งเน้นการสร้างความรู้ใหม่อย่างเหมาะสมของแต่ละบุคคล และเชื่อว่าสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญในการสร้างความหมายตามความเป็นจริง (Duffy and Cunningham, 1996)

วิธีการที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีหลักการที่สำคัญว่า ในการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือกระทำในการสร้างความรู้ หรือเรียกว่า Actively construct มี Passive receive ที่เป็นการรับข้อมูล หรือสารสนเทศ และพยายามจดจำเท่านั้น

กลุ่มแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ปรากฏแนวคิดที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการสร้างความรู้ หรือการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องมาจากแนวคิดที่เป็นรากฐานสำคัญซึ่งปรากฏจากรายงานของนักจิตวิทยาและนักการศึกษา คือ Jean Piaget นักจิตวิทยาพัฒนาการชาวสวิส และ Lev Vygotsky ชาวรัสเซีย ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา (Cognitive constructivism) มีรากฐานทางปรัชญาของทฤษฎี มาจากความพยายามที่จะเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ด้วยกระบวนการที่พิสูจน์อย่างมีเหตุผล เป็นความรู้ที่เกิดจากการไตร่ตรอง ซึ่งถือเป็นปรัชญาปฏิบัตินิยม ประกอบกับรากฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อพื้นฐานแนวคิดนี้ นักจิตวิทยาพัฒนาการชาวสวิส คือ เพียเจต์ (Jean Piaget) ทฤษฎีของเพียเจต์ จะแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ช่วงอายุ (Ages) และ ลำดับขั้น (Stages) ซึ่งทั้งสององค์ประกอบนี้จะทำนายว่าเด็กจะสามารถหรือไม่สามารถเข้าใจสิ่งหนึ่งสิ่งใดเมื่อมีอายุแตกต่างกัน และทฤษฎีเกี่ยวกับด้านพัฒนาการที่จะอธิบายว่าผู้เรียนจะพัฒนาความสามารถทางการรู้คิด (Cognitive abilities) ทฤษฎีพัฒนาการที่จะเน้นจุดดังกล่าวเพราะว่าเป็นพื้นฐานหลักสำหรับวิธีการของคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา โดยด้านการจัดการเรียนรู้นั้นมีแนวคิดที่ว่า มนุษย์เราต้อง “สร้าง” ความรู้ด้วยตนเองโดยผ่านทางประสบการณ์ ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างโครงสร้างทางปัญญา หรือเรียกว่า สกีม่า (Schemas) รูปแบบการทำความเข้าใจ (Mental model) ในสมองสกีม่าเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (Change) ขยาย (Enlarge) และซับซ้อนขึ้นได้โดยผ่านทางกระบวนการ การดูดซึม (Assimilation) และการปรับเปลี่ยน (Accommodation) สิ่งสำคัญที่สามารถสรุปอ้างอิงทฤษฎีของเพียเจต์ ก็คือ บทบาทของครูผู้สอนในห้องเรียนตามแนวคิดเพียเจต์ บทบาทที่สำคัญคือ การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่ให้ผู้เรียนได้สำรวจ ค้นหาตามธรรมชาติห้องเรียนควรเติมสิ่งที่น่าสนใจที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างตื่นตัวโดยการขยายสกีม่าผ่านทางประสบการณ์ด้วยวิธีการดูดซึม (Assimilation) และการปรับเปลี่ยน (Accommodation) ซึ่งเชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากการปรับเข้าสู่สภาวะสมดุล (Equilibrium) ระหว่างอินทรีย์และสิ่งแวดล้อม โดยมีกระบวนการ ดังนี้ 1) การดูดซึมเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Assimilation) เป็นการตีความ หรือรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมมาปรับเข้ากับโครงสร้างทางปัญญา 2) การปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) เป็นความสามารถในการปรับโครงสร้างทางปัญญาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยการเชื่อมโยงระหว่างความรู้เดิมและสิ่งที่ต้องเรียนใหม่

2. กลุ่มแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social constructivism) นักจิตวิทยาของกลุ่มทฤษฎีปัญญานิยมที่มีชื่อเสียงอีกท่านหนึ่งคือ วีกอทสกี (Lev Vygotsky) ซึ่งเชื่อว่าสังคมและวัฒนธรรมจะเป็นเครื่องมือทางปัญญาที่จำเป็นสำหรับการพัฒนารูปแบบและคุณภาพของปัญญา ได้มีการกำหนดรูปแบบและอัตราการพัฒนามากกว่าที่กำหนดไว้ในทฤษฎีของเพียเจต์ (Jean Piaget) โดยเชื่อว่า ผู้ใหญ่ หรือผู้ที่มีความอาวุโส เช่น พ่อแม่ และครู จะเป็นตัวเชื่อมสำหรับเครื่องมือทางสังคม วัฒนธรรมรวมถึงภาษา เครื่องมือทางวัฒนธรรมเหล่านี้ ได้แก่ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม บริบททางสังคมและภาษาทุกวันนี้ รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตามแนวคิดของวีกอทสกี (Vygotsky) ดังกล่าวข้างต้นที่ว่า เด็กจะพัฒนาในกลุ่มของสังคมที่จัดขึ้น การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมควรจะเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกันมากกว่าที่จะแยกผู้เรียนจากคนอื่น ๆ ครูตามแนวคิดกลุ่มคอนสตรัคติวิสต์ ควรจะสร้างบริบทสำหรับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถได้รับการส่งเสริมในกิจกรรมที่น่าสนใจ ซึ่งกระตุ้นและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้แทนที่ครูผู้สอนที่เข้ามาสู่กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน ไม่ใช่เข้ามาเฝ้ามองเด็กสำรวจและค้นพบเท่านั้น แต่ครูควรแนะนำเมื่อผู้เรียนประสบปัญหา กระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในกลุ่มในการที่จะคิดพิจารณาประเด็นคำถาม และสนับสนุนด้วยการกระตุ้น แนะนำ ให้พวกเขาต่อสู้กับปัญหา และเกิดความท้าทาย และนั่นเป็นรากฐานของสถานการณ์ในชีวิตจริง (Real life situation) ที่จะทำให้ผู้เรียน เกิดความสนใจ และได้รับความพึงพอใจในผลของงานที่พวกเขาได้ลงมือกระทำ ดังนั้น ครูจะคอยช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดความเจริญทางด้านสติปัญญา (Cognitive growth) และการเรียนรู้ในทุกชั้นเรียนซึ่งกลยุทธ์ทางเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมของวีกอทสกี (Vygotsky) อาจจะไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่เหมือนกันทุกอย่างก็ได้ กิจกรรมและรูปแบบอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามจะมีหลักการ 4 ประการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในพื้นที่ชั้นเรียนที่เรียกว่า “Vygotsky” หรือตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social constructivism) ดังนี้

1) เรียนรู้และการพัฒนา คือ ด้านสังคม ได้แก่ กิจกรรมการร่วมมือ (Collaborative activity)

2) โซนพัฒนาการ (Zone of proximal development) ควรจะสนองต่อแนวทางการจัดหลักสูตรและการวางแผนบทเรียน จากพื้นฐานที่ว่า ผู้เรียนที่มีโซนพัฒนาการ จะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องได้รับการช่วยเหลือ แต่สำหรับผู้เรียนที่อยู่ต่ำกว่าโซนพัฒนาการ จะไม่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้และต้องได้รับการช่วยเหลือ ที่เรียกว่า ฐานการช่วยเหลือ (Scaffolding)

3) การเรียนรู้ในโรงเรียนควรเกิดขึ้นในบริบทที่มีความหมายและไม่ควรแยกจากการเรียนรู้และความรู้ที่ผู้เรียนพัฒนามาจากสภาพชีวิตจริง (Real world) ประสบการณ์นอกโรงเรียน ควรจะมีการเชื่อมโยงนำมาสู่ประสบการณ์ในโรงเรียนของผู้เรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ข้อมูลนำเข้า (Input)	กระบวนการ (Process)	ผลลัพธ์ที่ได้ (Output)
- แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ - การจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ใหม่ - วิชาประวัติศาสตร์	แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์	- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา - ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ที่ทำการสอน จำนวน 152 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษาหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้การเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ จำนวน 4 แผน จำนวน 8 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก รายวิชาสังคมศึกษาสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์จำนวน 15 ข้อ

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ The single group pretest -posttest design (สุวิมล ติรภานันท์, 2551, หน้า 21)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย

Pre - test	Treatment	Post - test
O ₁	X	O ₂

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบประเมิน แบบทดสอบ และแผนการสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการทดลองกับนักเรียนและให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน วิชาสังคมศึกษา สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน
2. ดำเนินการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ระหว่างวันที่ 2 ธันวาคม - 27 ธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ จำนวน 4 แผน กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ (สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง) ในสัปดาห์ที่ 4 ครูให้นักเรียน ทุกกลุ่มนำเสนอผลงาน และขณะที่นักเรียนนำเสนอครูดำเนินการประเมินนักเรียนด้วยแบบประเมิน เรื่อง พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลกเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
3. เมื่อดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก ในสัปดาห์ที่ 4 เรียบร้อย จากนั้นครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบ หลังเรียนเป็นชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

4. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที
2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	40	12.84	2.85	40.37
หลังเรียน	40	24.48	2.70	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
การเตรียมการสอน			
1. ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)	4.53	0.72	มากที่สุด
2. การจัดสภาพห้องเรียนมีความเหมาะสม	4.03	0.83	มาก
3. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับเรื่องที่เรียนและทันสมัย	4.05	0.96	มาก
กระบวนการจัดกิจกรรม			
4. กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.40	0.78	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น	4.08	0.76	มาก
6. การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองได้	4.25	0.74	มาก
7. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนานและน่าสนใจ	4.03	0.86	มาก
8. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา	4.30	0.99	มาก
9. รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนด้วยกันมากขึ้น	4.43	0.90	มาก
10. การเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ช่วยให้สามารถคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเองมากขึ้น	4.48	0.78	มาก
ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรม			
11. การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย	4.00	0.72	มาก
12. การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ทำให้นักเรียนนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในวิชาอื่น ๆ	4.28	0.85	มาก
13. การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้	4.08	0.86	มาก
14. การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดที่สูงขึ้น	4.38	0.81	มาก
15. กิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์นี้ทำให้ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.25	0.93	มาก
เฉลี่ยรวม	4.24	0.83	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ นักเรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รายการประเมินที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 รองลงมาคือ การเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ช่วยให้สามารถคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเองมากขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และรายการที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

อภิปรายผล

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 12.84 และค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.48 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สามารถกระตุ้นให้นักเรียนอยากที่จะค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการหาคำตอบ โดยอาศัยกระบวนการเรียนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิฏฐิภัทรา สุดแก้ว (2554, บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบ การเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ผ่านเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น สรุปผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนผ่านรูปแบบ การเรียนการสอนแบบ สร้างองค์ความรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ผ่านเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์สูงกว่า ก่อนเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสมร ธวัชเมธี, จันทรีจิรา จุมพลผล้า, และรุ่งทิพา จันทน์วัฒนวงษ์ (2558, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ผลการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เสริมด้วยกลวิธี KWL Plus ต่อมนโมติเรื่อง งานและ พลังงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่เรียนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เสริมด้วย กลวิธี KWL Plus มี มโนคติที่สอดคล้องกับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น และมีมโนคติที่ไม่สอดคล้อง กับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ลดลง นักเรียน ที่เรียนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เสริมด้วยกลวิธี KWL Plus มีคะแนนมโนคติ เรื่องงานและพลังงาน ก่อนเรียนเฉลี่ย 6.24 (ร้อยละ 13.88) และคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนเท่ากับ 36.83 (ร้อยละ 81.84) และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ อมรินทร์ อำพลพงษ์ (2559, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการออกแบบและเทคโนโลยีตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ของ นักเรียนสายวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ มีค่าประสิทธิภาพ 85.30/86.71 สูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 85/85 และ บทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ของนักเรียน กลุ่มการเรียนรู้ ศิลป์มีค่าประสิทธิภาพ 76.68/76.09 สูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 75/75

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ นักเรียนมีความพึงพอใจโดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.83 สอดคล้องกับ ทิฏฐิภัทรา สุดแก้ว (2554, บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ผ่านเครือข่าย ทางสังคมออนไลน์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการประเมินความพึงพอใจโดยรวมสรุปได้ว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบ การเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ผ่าน เครือข่ายทางสังคมออนไลน์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรินทร์ อำพลพงษ์ (2559, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ พบว่า นักเรียนที่มีต่อการเรียนบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตวิชาการออกแบบและเทคโนโลยีตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ผลปรากฏว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เทียบผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 3.5 โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ วิชาสังคมศึกษา เรื่องพลเมืองดีของ ประเทศชาติและสังคมโลก สามารถนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ กับเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ได้ โดยผู้สอนวิเคราะห์เนื้อหาให้เหมาะสม กับรูปแบบการเรียนการสอนและสามารถนำไปใช้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนสร้าง ความรู้ด้วยตนเอง หากนักเรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ อาจทำให้นักเรียนสรุปความรู้ได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้นในขั้นตอน ทวน ความรู้เดิมผู้สอนควรตรวจสอบ ให้แน่ใจว่านักเรียนเข้าใจในความรู้เดิมมากน้อยเพียงใด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยการศึกษาผลการเรียนรู้ด้านทักษะและพฤติกรรมของผู้เรียน โดยใช้แบบประเมินทางด้านการสังเกต เพื่อสามารถวัดการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างละเอียดและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการเรียนการสอนครั้งต่อไป

2.2 ควรมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ เช่น การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการกับเนื้อหาสาระอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมพลศึกษา, กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, และกรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2551). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม**. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2559). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่มีต่อเมโนทัศน์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสามเหลี่ยม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การสอนคณิตศาสตร์). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัญญาพร สุดแก้ว. (2554). **การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ผ่านเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันดี พรหมพิทักษ์. (2558). **การรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). **กระบวนการทัศนคติใหม่: การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพ**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีสมร ธวัชเมธี, จันทรีจิรา จอมพลกล้า, และรุ่งทิพา จันทน์วัฒนวงศ์. (2558). **ผลการเรียนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เสริมด้วยกลวิธี KWL Plus ต่อเมโนทัศน์เรื่อง งานและพลังงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วารสารหน่วยวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้, 6(2), 217 - 231.
- สุนันทา ศิริพัฒนานนท์. (2544). **กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบหัวเรื่องตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ติรภานนท์. (2551). **การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อมรินทร์ อัมพลพงษ์. (2559). **การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์**. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 47(2), 507 - 528.
- Duffy, T. M., & Cunningham, D. J. (1996). **Constructivism: Implication for the Design and Delivery of Instruction**. New York: Simon & Schuster Macmillan.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT
The Development of Learning Achievements in Buddhism Subjects on
Important Buddhist Day's of Mathayomsuksa 2 Students with
Cooperative Learning Management Using TGT Technique

สมยศ บุญรักษ์¹

Somyod Boonrak¹

Corresponding Author E-mail: Kimboonrak888@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาลวัดไทรไต่ ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.26 และ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT มีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, วิชาพระพุทธศาสนา, วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา, การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT

¹ ครู, กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, โรงเรียนเทศบาลวัดไทรไต่

¹ Teacher, Group Learning Social Studies, Religion and Culture, Wathaitai School.

Abstract

The objectives of this research are 1) to compare the buddhist learning achievement on important buddhist days before and after studying of Mathayomsuksa 2 students who received cooperative learning management with TGT technique 2) to study the learning satisfaction of Mathayomsuksa 2 students who received cooperative learning management with TGT technique. The sample consisted Mathayomsuksa 2 Students, Thetsaban Wat Sai Tai School who are studying for semester 2, academic year 2019, 23 people, which were obtained by simple random sampling. The tools used in this research consisted of 1) buddhism course management plan, the quality level is at a very appropriate level 2) a test for measuring achievement in Buddhism courses on important Buddhist days and 3) questionnaire of student satisfaction with cooperative learning management with TGT technique. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation. The results were as follows:

1) Mathayomsuksa 2 students who received cooperative learning management with TGT technique after study higher than before study have an average score of 7.26. and 2) Mathayomsuksa 2 students who received cooperative learning management with TGT technique overall satisfaction at the highest level has a mean of 4.52.

Keywords: Learning Achievements, Buddhism Subjects, Important Buddhist Day's, Cooperative Learning Management with TGT Technique

บทนำ

การศึกษาไทยในปัจจุบัน เป็นยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง มีหลากหลายรูปแบบให้มนุษย์ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองได้อย่างรวดเร็วโดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของไทย เพื่อให้ก้าวทันโลกยุคใหม่ที่ไร้ขอบเขตภายใต้จินตนาการของมนุษย์ที่สร้างขึ้น การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับชีวิตของเราทุกคน และเป็นสิ่งที่ทุกคนแสวงหาองค์ความรู้เพื่อมาใช้ในการดำเนินชีวิตการทำงาน และการสร้างความสำเร็จให้กับชีวิตของเราทุกคน เราปฏิเสธไม่ได้ว่าการศึกษามีอิทธิพลต่อสังคมโลกในปัจจุบัน ต่างคนต่างแสวงหาหลักสูตร สถาบันหรือสถานที่สำคัญเกี่ยวกับความรู้ นั้น ๆ อย่างจริงจัง (เอกกวีร์ พิทักษ์ธนกุล, 2557)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นสาระหลักให้นักเรียนต้องเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งในหลักสูตรดังกล่าวกำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีสาระย่อยอีก 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมจรรยา สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ซึ่งสาระการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ เป็นสาระหนึ่งที่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำเป็นต้องเรียนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดโดยนักเรียนจะต้องมีความ รู้ความเข้าใจลักษณะของโรคกายภาพทางด้านภูมิศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมของทวีปต่าง ๆ ทั่วโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 12)

การจัดการเรียนการสอนในวิชาพระพุทธศาสนา โดยทั่วไปแล้วมักจะถูกมองว่าเป็นวิชาที่มีเนื้อหาหนักแก่การจดจำ ครูมักจะสอนแบบบรรยาย ขาดเทคนิคการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ ทำให้การเรียนการสอนน่าเบื่อ นักเรียนไม่ให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวันสำคัญสำคัญทางพระพุทธศาสนา และศาสนพิธีที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กำลังศึกษาอยู่ในขณะนี้ เนื้อหาที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับเป็นมาของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และศาสนพิธีต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเป็นจำนวนมากเมื่อมีการสอนแบบเดิม จึงทำให้การเรียนการสอนพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องที่ไม่น่าสนใจ จำยาก ขาดความเข้าใจอย่างแท้จริงในเรื่องเวลาการเรียนการสอนก็เน้นอุปสรรค ในการนำเสนอข้อมูล โดยนักเรียนเป็นผู้ฟังแล้วก็จดตามครูเป็นวิธีการสอนที่อาจทำให้นักเรียนไม่อยากเรียน จากการสังเกตนักเรียนในการเรียนวิชานี้ พบว่า นักเรียนไม่มีความสนใจในการเรียนวิชานี้พร้อมทั้งรู้สึกเบื่อหน่ายไม่มีส่วนร่วมในการเรียนเท่าที่ควร ทำให้ผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านมาไม่ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT (Team Games Tournament) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่ง คล้ายกันกับเทคนิค STAD ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4 - 5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้แข่งขันกันในเกมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้ว ทำการทดสอบความรู้ โดยการใช้เกมการแข่งขัน คะแนนที่ได้จากการแข่งขันของสมาชิกแต่ละคนในลักษณะการแข่งขันตัวต่อตัวกับทีมอื่น นำเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของทีมผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น ดังนั้นสมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจใฝ่รู้รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมและนักเรียนมีความตื่นตัวสนุกสนานกับการเรียนรู้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGTและนำผลการวิจัยไปพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT อยู่ในระดับมาก

การทบทวนวรรณกรรม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่ง คล้ายกันกับเทคนิค STAD ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4 - 5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้แข่งขันกันในเกมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้ว ทำการทดสอบความรู้ โดยการใช้เกมการแข่งขัน คะแนนที่ได้จากการแข่งขันของสมาชิกแต่ละคนในลักษณะการแข่งขันตัวต่อตัวกับทีมอื่น นำเอามารวมเป็นคะแนนรวมของทีมผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น ดังนั้นสมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT

1. การสอน เป็นการนำเสนอความคิดรวบยอดใหม่หรือบทเรียนใหม่ อาจเป็นการสอนตรงหรือจัดในรูปแบบของการอภิปราย หรือกลุ่มศึกษา
2. การจัดทีม เป็นขั้นตอนการจัดกลุ่ม หรือจัดทีมของนักเรียน โดยจัดให้แตกต่างกันทั้งเพศ และความสามารถและทีมจะต้องช่วยกันและกัน ในการเตรียมความพร้อมและความเข้มแข็งให้สมาชิกทุกคน
3. การแข่งขัน การแข่งขันมักจัดในช่วงท้ายสัปดาห์หรือท้ายบทเรียน ซึ่งจะใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนมาในข้อ 1 และผ่านการเตรียมความพร้อมของทีมมาแล้วการจัดโต้ะแข่งขันจะมีหลายโต้ะ แต่ละโต้ะจะมีตัวแทนของกลุ่ม/ทีมแต่ละทีมมาร่วมแข่งขัน ทุกโต้ะการแข่งขันควรเริ่มดำเนินการเพื่อนำไปเทียบหาค่าคะแนนโบนัส
4. การยอมรับความสำเร็จของทีม ให้นำคะแนนโบนัสของแต่ละคนในทีมมารวมกันเป็นคะแนนของทีม และหาค่าเฉลี่ยทีมที่มีค่าสูงสุด จะได้รับการยอมรับให้เป็นทีมชนะเลิศ โดยอาจเรียกชื่อทีมที่ได้ชนะเลิศ กับรองลงมา โดยใช้ชื่อเก๋ ๆ ก็ได้ หรืออาจให้นักเรียนตั้งชื่อเอง และควรประกาศผลการแข่งขันในที่สาธารณะด้วย

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูสอนความคิดรวบยอดใหม่ หรือบทเรียนใหม่ โดยอาจใช้ใบความรู้ให้นักเรียนได้ศึกษา หรือใช้กิจกรรมการศึกษาหาความรู้รูปแบบอื่นตามที่ครูเห็นว่าเหมาะสม
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 - 5 คน เพื่อปฏิบัติตามใบงาน
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมความพร้อมให้กับสมาชิกในกลุ่มทุกคน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนและพร้อมที่จะเข้าสู่สนามแข่งขัน
4. แต่ละกลุ่มประเมินความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของสมาชิกในกลุ่ม โดยอาจตั้งคำถามขึ้นมาเองและให้สมาชิกกลุ่มทดลองตอบคำถาม
5. สมาชิกกลุ่มช่วยกันอธิบายเพิ่มเติมในจุดที่บางคนยังไม่เข้าใจ
6. ครูจัดให้มีการแข่งขัน โดยใช้คำถามตามเนื้อหาในบทเรียน
7. จัดการแข่งขันเป็นโต้ะ โดยแต่ละโต้ะจะมีตัวแทนของทีมต่าง ๆ ร่วมแข่งขัน อาจให้แต่ละทีมส่งชื่อผู้แข่งขันแต่ละโต้ะมาก่อนและเป็นความลับ
8. ทุกโต้ะแข่งขันจะเริ่มดำเนินการแข่งขันพร้อม ๆ กันโดยกำหนดเวลาให้
9. เมื่อการแข่งขันจบลง ให้แต่ละโต้ะจัดลำดับผลการแข่งขัน และให้หาค่าคะแนนโบนัส
10. ผู้เข้าร่วมแข่งขันกลับไปเข้ากลุ่มเดิมของตนพร้อมด้วยนำคะแนนโบนัสไปด้วย
11. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำคะแนนโบนัสของแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนของทีม หาค่าเฉลี่ย ที่ได้ค่าเฉลี่ย (อาจใช้คะแนนโบนัสรวมกันก็ได้) สูงสุด จะได้รับการยอมรับเป็นทีมชนะเลิศและรองลงไป

12. ให้ตั้งชื่อทีมชนะเลิศ และรองลงมา
13. ครูประกาศผลการแข่งขันในที่สาธารณะ เช่น ปิดประกาศที่บอร์ด ลงข่าวหนังสือพิมพ์หรือประกาศหน้าเสาธง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ข้อมูลนำเข้า (Input)	กระบวนการ (Process)	ผลลัพธ์ที่ได้ (Output)
- การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - เทคนิค TGT - วิชาพระพุทธศาสนา	- แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT	- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา - ความพึงพอใจในการเรียน

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 47 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาลวัดไทรใต้ ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ The single group pretest -posttest design (สุวิมล ติกรานันท์, 2551, หน้า 21)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย

Pre - test	Treatment	Post - test
O ₁	X	O ₂

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ ดังนี้

1. ก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง นักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทรใต้ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

3. เมื่อสิ้นสุดการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (แบบทดสอบฉบับเดียวกับก่อนเรียน) และทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Games – Tournament)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่างของคะแนน
1	4	6	2
2	3	6	3
3	2	5	3
4	4	7	3
5	4	5	1
6	4	7	3
7	5	8	3
8	4	9	5
9	4	7	3
10	6	7	1
11	5	8	3
12	7	9	2
13	4	7	3
14	6	8	2
15	5	8	3
16	6	8	2
17	7	9	2
18	4	6	2
19	7	8	1
20	5	6	1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่างของคะแนน
21	4	6	2
22	6	9	3
23	5	8	3
$\sum x$	113	167	
$\bar{x}$	5	7.26	

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.26

ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT

ที่	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เกมบิงโกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	4.86	0.51	มากที่สุด
2	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาทำให้นักเรียนฉลาดขึ้น	4.80	0.49	มากที่สุด
3	ข้าพเจ้าชอบสนทนาปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนากับผู้อื่น	4.60	0.51	มากที่สุด
4	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาไม่ทำให้นักเรียน ฉลาดขึ้นแต่อย่างใด	4.60	0.42	มากที่สุด
5	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาใช้แบบเรียนเล่มเดียวเพียงพอแล้ว	4.53	0.51	มากที่สุด
6	ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้เรียนวิชาพระพุทธศาสนา	4.40	0.51	มาก
7	นักเรียนตั้งใจฟังครูสอนเสมอในขณะที่เรียนวิชาพระพุทธศาสนา	4.40	0.51	มาก
8	ข้าพเจ้าคิดว่ากิจกรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา น่าสนใจ	4.53	0.51	มากที่สุด
9	ข้าพเจ้าชอบเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา อยู่เสมอ	4.40	0.51	มาก
10	กิจกรรมเกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ	4.60	0.50	มากที่สุด
11	ข้าพเจ้าชอบเรียนวิชาพระพุทธศาสนามากกว่าวิชาอื่น	4.33	0.51	มาก
12	ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีใครจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนาพระเป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจ	4.53	0.49	มากที่สุด
13	ข้าพเจ้าชอบทำแบบฝึกหัดวิชาพระพุทธศาสนา	4.60	0.51	มากที่สุด
14	กิจกรรมวิชาพระพุทธศาสนาทำให้จิตใจสงบ	4.53	0.49	มากที่สุด
15	ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้วิชาพระพุทธศาสนาสามารถนำไปใช้กับวิชาอื่นได้	4.60	0.51	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.52	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT มีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เกมบิงโกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 รองลงมาคือ ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาทำให้นักเรียนฉลาดขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้าพเจ้าชอบเรียนวิชาพระพุทธศาสนามากกว่าวิชาอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33

อภิปรายผล

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทรใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบร่วมมือเทคนิค TGT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.26 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT มีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT มุ่งเน้นให้นักเรียนมีการช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดความสามัคคีกัน และทำให้ประสบความสำเร็จของกลุ่ม ขึ้นอยู่กับความสามารถและความตั้งใจของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้กับนักเรียนทุกคนได้รับความสำเร็จอย่างทั่วถึง เมื่อนักเรียนรู้คะแนนของทีมแล้วอยู่ระดับใดจึงหาทางปรับปรุงแก้ไขให้ได้คะแนนสูงขึ้น ทำให้เกิดการกระตือรือร้นระหว่างเรียน จึงส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาสูงขึ้น อีกทั้งการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ TGT ช่วยส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยมีการนำเอากระบวนการการเล่นเข้ามาช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่ายในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีความสามัคคี มีวินัยในการทำงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นไปตามหลักการแนวคิดของทฤษฎีสถานะของ เคิร์ตเลวิน (Kurt Lewin อ้างถึงใน ทัศนา เขมณี, 2547) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมจะเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงาน ซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับปรุงบุคลิกภาพของตนที่มีความแตกต่างกันนั้น จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้พลังหรือแรงผลักดันที่ทำให้การทำงานเป็นไปได้ด้วยดี ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับความเห็นของ เขมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม (2554) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มมีการปรึกษาหารือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับทัศนคติ เขมณัญญ์ (2545) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทำให้ใส่ใจผู้เรียนมากขึ้น และยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริปิยะวรรณศิริโนนรัง (2554) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together: LT) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 80.10 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 94.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เบญจ ใจการุณ (2555) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบ TGT นั้นเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจมากขึ้น มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ทีม (Teams) แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 - 5 ทีม แต่ละทีมจะมีนักเรียนหลากหลาย คือ จะมีนักเรียนที่มีทั้งผลสัมฤทธิ์สูง ปานกลาง ต่ำ และเพศคละกัน สมาชิกจะอยู่ในทีมอย่างถาวร แต่ละทีมจะได้รับการฝึกฝนเหมือนกัน และในทีมจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทบทวนสิ่งที่ครูสอน 2) เกม (Games) เกมที่ใช้เป็นการฝึกทักษะ ซึ่งเน้นที่เนื้อหา หลักสูตร นักเรียนจะได้ตอบปัญหา เกมบัตรคำ ซึ่งเน้นกฎเกณฑ์พื้นฐานลำดับก่อน - หลัง การแข่งขันที่ยึดเนื้อหาวิชาเป็นหลัก 3) การแข่งขัน (Tournaments) การฝึกในทีมจะมีการแข่งขัน อาจมีอาทิตย์ละ 1 - 2 ครั้ง โดยดูจากผลงานนักเรียนจะได้เปรียบเทียบคะแนนของแต่ละทีม ว่าทีมใดคะแนนสูงสุด ปานกลาง ต่ำ คะแนนนี้จะแยกเป็นคะแนนสมาชิกแต่ละคนด้วย ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดือนเพ็ญ สังข์งาม (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ TGT เรื่องวัฒนธรรมของไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิชญนันท์ ถือชัย (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้ร่วมกับ

วิธีการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ร่วมกับกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการแข่งขัน TGT เรื่อง กฎหมายที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) ซึ่งเป็นเช่นนี้เนื่องจากนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ TGT ที่ประกอบด้วยขั้นตอนและการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ผู้เรียนมีโอกาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน นักเรียนที่เก่งช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม ส่งเสริมกระบวนการในการทำงานและการอยู่ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ยังมีการนำเกมการแข่งขันเข้ามาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานบรรยากาศในการเรียนไม่เคร่งเครียดหรือน่าเบื่อหน่าย ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

จากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชียของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5 ขั้น (5E) เพราะเป็นวิธีการสอนที่มีระบบมีขั้นตอน สามารถพัฒนาความคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ รู้จักใช้เหตุผลมาวิเคราะห์เนื้อหาสาระ เน้นการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลต่อผู้เรียนในการพัฒนาตัวเองเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาเนื้อหาสาระอื่น ๆ หรือวิชาอื่น ๆ เป็นการเรียนรู้การสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ทำให้สามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริงถึงแม้จะไม่เคยเรียนเรื่องนั้น ๆ มาก่อนก็ตาม นอกจากนี้ ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยวิธีการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยปลูกฝังให้รู้จักการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและจะต้องรู้และวิธีศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิชาการต่าง ๆ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิค TGT เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับครูผู้สอนทำนាំวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ไปใช้ จะต้องชี้แจงให้ผู้เรียนมีความเข้าใจชัดเจนในทุกขั้นตอน

1.2 ครูผู้สอนที่จะนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้ต้องคอยกระตุ้น ให้ผู้เรียนได้ร่วมคิด ร่วมกันอภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้ เข้าใจในเนื้อหาที่เรียนอย่างถ่องแท้

1.3 ครูผู้สอนต้องคอยกระตุ้นการปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละกลุ่มว่ามีการช่วยเหลือ เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มนั้นอย่างเต็มที่หรือไม่ เพราะถ้าผู้เรียนขาดความเอาใจใส่และ ความรับผิดชอบจะส่งผลให้สมาชิก ผลงานกลุ่มและการเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาการสอนที่เน้นกระบวนการคิดหรือนเน้นสมรรถนะของผู้เรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาและพัฒนาเกี่ยวกับการกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หรือหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เชมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม. (2554). การบูรณาการวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนรู้ร่วมกัน (Integrating cooperative learning and collaborative learning). **Veridian E-Journal SU กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 4(1), 435 - 444.

- เดือนเพ็ญ สังข์งาม. (2562). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ TGT เรื่องวัฒนธรรมของไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. มหาสารคาม: โรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์.
- ทิตนา แคมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2547). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบ็ญจ ใจารุณ. (2555). เทคนิคการสอนแบบ TGT. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/303382>.
- ศิริปิยะวรรณ ศิริโนนรัง. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Learning Together: LT) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพิชญนันท์ ถือชัย. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้ร่วมกับวิธีการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน(TGT). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สุวิมล ทิรกานันท์. (2551). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกกวีร์ พัทธกษณ์ชกุล. (2557). การศึกษาในยุคปัจจุบัน. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2558, จาก [www.stou.ac.th/study/sumrit/1-58\(500\)/page9-1-58\(500\).html](http://www.stou.ac.th/study/sumrit/1-58(500)/page9-1-58(500).html).

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกใบแมงมุม

The Development of Learning Achievements of Social Studies, Religion and
Culture, Taught Through Web diagram of Mathayomsuksa 3

สมคิด พิศวง¹, นภาพร วงศ์เขียว²

Somkit Phissawong¹, Naphaporn Wongkhieo²

Corresponding Author E-mail: Somkitphi2505@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกใบแมงมุมกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะทางสังคมของทวีปอเมริกาเหนือ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคผังกราฟิกใบแมงมุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: เทคนิคผังกราฟิกใบแมงมุม, วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์

¹ ครู, กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม

¹ Teacher, Group Learning Social Studies, Religion and Culture, Navamindarajudis Matchim School.

² นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Students in the Social Studies Program, Faculty of Education, Rajabhat University, Nakhon Sawan

Abstract

The purposes of this research were to compare achievement before and after Taught Through web diagram. The sample group consisted of 39 Mathayomsuksa 3/4 students, which were obtained from simple random sampling. The tools used in this research consisted of 1) the course management plan for economics courses The quality level is very reasonable 2) Learning achievement test Regarding the production of The topography of North America course Mathayomsuksa 3 students, 20 items. Statistics used in data analysis were percentage and t-test. The results were as follows:

Mathayomsuksa 3 students who have received web diagram had higher learning achievement in Social Studies, Religion and Culture knowledge of geography after learning at the statistical significance of .05.

Keywords: Web diagram, Social Studies, Religion and Culture Knowledge of Geography

บทนำ

จากวิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ กลุ่มวิชาสังคมศึกษาเป็นรายวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ด้วยเหตุผลที่ว่าป็นกลุ่มวิชาที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนสามารถนำเอาความรู้ความเข้าใจนั้นไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมที่แปรเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม สมดุล และยั่งยืน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีทักษะหลาย ๆ ด้าน ทั้งทักษะทางสังคม ทักษะทางการคิด ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา อีกทั้งยังเป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีของสังคม ตั้งแต่ระดับครอบครัว ไปจนถึงพลโลก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษาหรือที่ในปัจจุบันเรียกว่า สารการเรียนรู้สังคมสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจึงต้องเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จะช่วยสร้างเสริมเติมเต็มประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญา ความรู้ ความคิดและความสามารถต่าง ๆ อย่างเต็มที่ตลอดจนต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญามีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเป็นผู้มีสมรรถภาพในทุกด้านจึงควรได้รับการส่งเสริมให้มากขึ้น ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น เพื่อไปสู่การแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาและครูผู้สอนจะพัฒนาให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการพัฒนาด้านการคิดโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่แท้จริง ครูจึงควรปรับปรุงพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน และผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนซึ่งวิธีการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมีอยู่มากมาย เช่น กระบวนการกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือศูนย์การเรียนรู้ (สุวิทย์ มูลคำ, และอรรถัย มูลคำ, 2550) การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนไปจากเดิม วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้นครูไม่ได้มีบทบาทของการสอนแต่เป็นผู้ที่ต้องมีบทบาทในการออกแบบการเรียนรู้และผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ เมื่อรูปแบบของการเรียนรู้เปลี่ยนไป ผู้สอนก็ต้องพยายามศึกษาและประยุกต์รูปแบบการสอนและเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนในยุคของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดให้มากยิ่งขึ้น ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ระบุว่าการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในประเทศไทยส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ มีการมุ่งเน้นให้ปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

เทคนิคผังกราฟิกพัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสเชเบลที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้อย่างมีความเข้าใจและมีความหมาย การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนใหม่เข้าไปในโครงสร้างทางปัญญาหรือความรู้เดิมที่มีในสมองของผู้เรียน ออสเชเบลใช้การจัดโครงสร้างความคิดล่วงหน้าเป็นเครื่องช่วยการเรียนรู้ที่มีความหมายและช่วงความจำเป็นวิธีการสร้างการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนใหม่กับสิ่งที่เรียนไปแล้ว หลังจากนั้นได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับการใช้การจัดโครงสร้างความคิดล่วงหน้า พบว่ามีปัญหาและข้อจำกัดในการใช้คือการจัดโครงสร้างความคิดล่วงหน้ามีประสิทธิภาพเฉพาะผู้ไม่เคยมีประสบการณ์เรื่องที่เรียนมาก่อน หรือเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำเท่านั้น ประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญ คือการจัดโครงสร้างความคิดล่วงหน้าไม่มีรูปแบบที่อธิบายกระบวนการทางปัญญาที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนและเป็นรูปแบบที่สร้างได้ยาก นำไปใช้ในการเรียนเฉพาะเรื่อง เช่น การเรียนจากบทความสั้น ๆ หรือการเรียนคำศัพท์เท่านั้น (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550)

จากเหตุผลแนวคิดหลักการดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิกโดยแมงมุม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกไยแมงมุม

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกไยแมงมุม หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

เทคนิคการใช้ผังกราฟิก เป็นเทคนิคที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากการจัดโครงสร้างความคิดล่วงหน้าตามทฤษฎีการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย (meaningful learning theory) ของ เดวิด อูซูเบล (David P. Ausubel) นักจิตวิทยาอเมริกัน ที่เสนอ การจัดโครงสร้างความคิด หรือโครงสร้างภาพรวมล่วงหน้า (presenting first) เพื่อใช้สำหรับอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหา จากตำรา หลังจากนั้นก็มีแผนภาพแบบต่างๆเกิดขึ้นมากกว่า 20 ชนิด รวมทั้งโครงสร้างภาพรวมที่นำมาใช้ทำความเข้าใจ บทความที่มีความยาวมาก ๆ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบไดอะแกรม และรูปภาพต่าง ๆ

ผังกราฟิก เป็นเครื่องมือหรือแผนภาพที่ได้จากการนำข้อมูลดิบ หรือจากแหล่งต่าง ๆ มาทำการจัดกระทำข้อมูลและ นำเสนอข้อมูล โดยอาศัยทักษะการคิดต่าง ๆ ในการจัดกระทำข้อมูล ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสังเกต เปรียบเทียบ จัดเรียงลำดับ จัดประเภท และการใช้ตัวเลข เพื่อให้เกิดความจำ และความเข้าใจในเนื้อหา

ผังกราฟิกที่นิยมใช้โดยทั่วไปมีอยู่จำนวนมาก ในที่นี้ได้เสนอผังกราฟิกโดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการนำเสนอ ข้อมูลดังนี้

1. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นมโนทัศน์ มีดังนี้

1.1 ผังความคิด เป็นผังกราฟิกที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระ หรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างใน ภาพรวม โดยใช้ตำแหน่ง ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพแสดงความหมายและเชื่อมโยง ของความคิดหรือสาระนั้น ๆ

1.2 ผังมโนทัศน์ เป็นผังกราฟิกที่แสดงมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดใหญ่ไว้ตรงกลางและแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างมโนทัศน์และมโนทัศน์ย่อย ๆ เป็นลำดับขั้น ด้วยเส้นเชื่อมโยง

2. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นการเปรียบเทียบ มีดังนี้

2.1 เวนน์ไดอะแกรม เป็นผังกราฟิกที่เป็นผังวงกลม 2 วง หรือมากกว่า ที่มีส่วนหนึ่งซ้อนกันอยู่เป็นผังกราฟิกที่ เหมาะสำหรับการนำเสนอสิ่ง 2 สิ่ง ซึ่งมีความเหมือนและความแตกต่าง

2.2 ทิวชาร์ต เป็นผังกราฟิกที่แสดงความแตกต่างของสิ่งที่ศึกษา

2.3 แผนภูมิวง เป็นแผนผังกราฟิกที่แสดงการเปรียบเทียบข้อมูล โดยเป็นการแสดงสัดส่วนของข้อมูล

2.4 แผนภูมิแท่ง เป็นผังกราฟิกที่แสดงให้เห็นและเข้าใจความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ได้ชัดเจน เป็นการแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยตัวแปรนั้นมีค่าไม่ต่อเนื่อง

2.5 ตารางเปรียบเทียบ เป็นผังกราฟิกที่เสนอข้อมูลในรูปแบบตารางช่วยให้เข้าใจได้ง่าย เพราะจัดข้อมูลไว้เป็น หมวดหมู่ ซึ่งข้อมูลที่เสนอนั้นอาจเป็นการเปรียบเทียบความเหมือนกันหรือต่างกันของข้อมูล

3. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผล มีดังนี้

3.1 ผังก้างปลา เป็นผังกราฟิกที่นำเสนอข้อมูลให้เป็นถึงสามเหตุและผลของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

3.2 ผังไยแมงมุม เป็นผังกราฟิกที่ใช้แสดงมโนทัศน์แบบหนึ่ง โดยแสดงความคิดรวบยอดใหญ่ไว้ตรงกลาง และ เส้นที่แยกออกจากความคิดรวบยอดใหญ่จะแสดงรายละเอียดของความคิดนั้น

4. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือ ขั้นตอนมีดังนี้

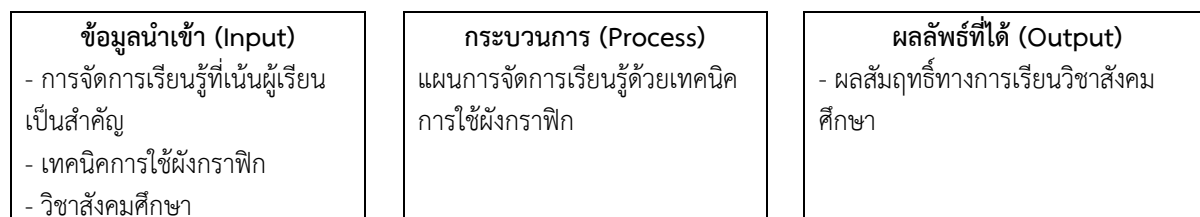
4.1 ผังเรียงลำดับ ใช้แสดงลำดับขั้นตอนของสิ่งต่าง ๆ หรือกระบวนการต่าง ๆ

4.2 ผังวัฏจักร เป็นผังกราฟิกที่แสดงลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันเป็นวงกลม หรือเป็นวัฏจักรที่ไม่แสดงจุดสิ้นสุด หรือจุดเริ่มต้นที่แน่นอน

4.3 ผังเสนอปัญหาและการแก้ปัญหา เป็นการแสดงให้เห็นถึงการแยกแยะปัญหาและพิจารณาแนวทางการแก้ปัญหาและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นหลากหลาย

5. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นการจัดหมวดหมู่และการแบ่งประเภท เช่น ผังการจำแนกประเภทของข้อมูล เป็นผังกราฟิกที่ใช้แสดงการจัดข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษาออกเป็นหมวดหมู่ โดยจัดสิ่งที่มีสมบัติบางประการร่วมกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ในการจำแนกประเภทของสิ่งที่ศึกษานั้นต้องมีเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกเสมอ

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 77 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกัน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก 1 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบผังกราฟิกโดยแบ่งเป็น 4 แผน จำนวน 8 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ลักษณะทางสังคมของทวีปอเมริกาเหนือ รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ The single group pretest -posttest design (สุวิมล ติกรานันท์, 2551, หน้า 21)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย

Pre - test	Treatment	Post - test
O ₁	X	O ₂

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบประเมิน แบบทดสอบ และแผนการสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการทดลองกับนักเรียน

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

3. ดำเนินการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบผังกราฟิกไยแมงมุม โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบผังกราฟิกไยแมงมุม จำนวน 3 แผน ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 3 สัปดาห์ (สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง) ในสัปดาห์ที่ 3 ครูให้นักเรียน ทุกกลุ่มนำเสนอผลงาน และขณะที่นักเรียนนำเสนอครูดำเนินการประเมิน นักเรียนด้วยแบบประเมิน เรื่อง ลักษณะทางสังคมของทวีปอเมริกาเหนือ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. เมื่อดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสัปดาห์ที่ 3 เรียบร้อย จากนั้นครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ โดยแบบทดสอบ หลังเรียนเป็นชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

5. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผังกราฟิกไยแมงมุม โดยการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผังกราฟิกไยแมงมุม ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผังกราฟิกไยแมงมุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	34	6.03	1.62	302	2914	19.55*
หลังเรียน	34	14.91	1.58			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผังกราฟิกไยแมงมุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกไยแมงมุม ผู้วิจัยขออภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้แก่ ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกไยแมงมุม ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 6.03 และค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 14.91 จากคะแนน เต็ม 20 คะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิกไยแมงมุม สามารถกระตุ้นให้นักเรียนอยากที่จะค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นในการหาคำตอบ โดยอาศัยกระบวนการการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคผังกราฟิกไยแมงมุมนี้จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการวางแผน การทำงาน การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และสามารถนำเสนอข้อมูลที่ศึกษาได้ อีกทั้งยังทำให้ได้ลงมือปฏิบัติจริง เกิดกระบวนการทำงานกลุ่ม ซึ่งผู้เรียนทุกคนจะได้ร่วมกันคิด ร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน อันส่งผลทำให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ โจนส์, เพียซ และฮันเตอร์ (Jones, Pierce, & Huter, 1988, p.21) ได้

กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้ผังกราฟิก ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและหาบทสรุป แนวคิดที่ซับซ้อนให้เป็นไปในทางเดียวกัน สามารถใช้อธิบายความหมายของคำหรือประโยค สามารถอธิบายรายละเอียดและความเกี่ยวพันของเนื้อเรื่องได้ ช่วยให้ผู้เรียนเลือกเนื้อเรื่องที่สำคัญและค้นหาข้อมูลที่สำคัญและค้นหาข้อมูลที่ขาดหาย และมีความเกี่ยวข้องกับรายละเอียดได้สถิติที่ระดับ .05 ไสว พิกขาว (2544, อ้างถึงใน สุกานดา สมณัฐวิชัย, 2540, หน้า 24) ได้กล่าวถึงเทคนิคผังกราฟิกคือใช้เป็นเครื่องมือในการเตรียมการสอนของครู โดยใช้ผังกราฟิกเพื่อสำรวจความรู้ พื้นฐานของนักเรียนที่มีมาก่อน และนำไปวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและใช้ในการจัดลำดับเนื้อหาที่จะสอน ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนโดยใช้แบบของผังกราฟิก หรือตอบข้อสอบโดยใช้กรอบมโนทัศน์ เพื่อแสดงความเข้าใจในการเขียนตอบ ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดยการใช้ผังกราฟิกในการสรุปความหมายจากสิ่งที่เรียน จะทำให้นักเรียนจดจำไปได้นานและมีความคงทน เพราะจะทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนไปทั้งหมด สอดคล้องกับการศึกษาของ อีรวดี ถังคุบุตร (2552) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้แผนผังทางปัญญาเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต โดยได้นำผังกราฟิกจำนวน 4 ผัง ได้แก่ แผนผังมโนทัศน์ แผนผังความคิด แผนผังก้างปลา และแผนผังงานมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต ซึ่งผลการศึกษา พบว่าหลังการทดลองผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นเนื่องจากการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้ผังกราฟิกเป็นส่วนช่วยขยายความคิดของผู้เรียนและทำให้เกิดความคิดในเชิงลึก และสอดคล้องกับแนวคิดของ กรรณิการ์ สุพิชญ์, และสันติ วิจักขณาลัญญ์ (2558) สรุปว่า ผังกราฟิกเป็นกลวิธีที่จะช่วยเสริมให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เรียนที่นำผังกราฟิกมาใช้ในการเรียนรู้จะสามารถพัฒนาการแสดงออกทางความคิดอย่างรอบด้าน เป็นเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยสรุปให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น นักการศึกษาในปัจจุบันพัฒนาผังกราฟิกออกมาในหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถจัดประเภทผังกราฟิกตามวัตถุประสงค์ของการใช้ได้ 5 ประเภท ได้แก่ 1) ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลที่เน้นมโนทัศน์ 2) นำเสนอข้อมูลที่เห็นเหตุเป็นผล 3) นำเสนอข้อมูลที่เป็นการเปรียบเทียบหรือแสดงความสัมพันธ์ 4) นำเสนอข้อมูลที่เป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอน และ 5) นำเสนอข้อมูลที่เป็นการจัดหมวดหมู่ การนำผังกราฟิกรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในหลักสูตรนั้น ผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการใช้ผังกราฟิกแต่ละรูปแบบ และเลือกใช้ผังกราฟิกให้เหมาะสมกับเนื้อหาและแผนการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกโยแมงมุม ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ครูผู้สอนที่สนใจจะนำการจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิกโยแมงมุม วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีการประยุกต์หรือปรับปรุงนวัตกรรมให้เข้ากับบริบทของรายวิชาหรือสภาพผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้นวัตกรรมส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิกโยแมงมุม เพื่อพัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการกับเนื้อหาสาระอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาและพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หรือหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ สุพิชญ์, และสันติ วิจักขณาลัญญ์. (2558). ผังกราฟิก: เครื่องมือช่วยการเรียนรู้. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 11(2), 19 - 39.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ธีรวดี ถังคุบุตร. (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้แผนผังทางปัญญาเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สุกานดา ส.มนัสทวีชัย. (2540). ผลของการใช้กรอบโมเดลในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อความคงทนในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต (โสตทัศนศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ, และอรรถัย มูลคำ. (2550). 19 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ติรภานนท์. (2551). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไสว พักขาว. (2544). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการจัดทำแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษา.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Jones, B. F., Pierce, J., & Hunter, B. (1988). "Teaching Students to Construct Graphic Organizers". Educational Leadership, 15(1944), 39 - 67.

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

The Study on the Condition of Academic Administration of the Schools in
Kaeowari Group, Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 2

เมธิณี โททอง¹, ธาณี เกสทอง², ทิปปิพัฒน์ สันตะวัน³

Methini Thothong¹, Thanee Gesthong², Teeppipat Suntawan³

Corresponding Author E-mail: methini.t@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูในกลุ่มแก้ววารี จำนวน 85 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับสภาพ การบริหารงานวิชาการ จำนวน 9 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี มีสภาพการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 9 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education Degree (Educational Administration), Nakhon Sawan Rajabhat University.

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purpose of this research was to study the conditions of academic administration of the schools in Kaeowari Group. The participants were 85 school administrators of the schools in Kaeowari Group. The research instrument employed to collect the data in this research was the questionnaire concerning academic administration in nine aspects as follows: the school curriculum development, the learning process development, the teaching and learning activity arrangement, the assessment and evaluation, the research for educational quality development, the development of learning resources process, the educational supervision, the development of innovative technologies for education, the internal quality assurance system and educational standards development. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, and standard deviation. The results were as follows:

The study results of the academic administration of the schools in Kaeowari Group in general found that the nine aspects of academic administration were rated at a high level and they were arranged in order of the highest level to the lowest as the learning process development, the assessment and evaluation, the teaching and learning activity arrangement, the development of innovative technologies for education, the internal quality assurance system and educational standards development, the educational supervision, the school curriculum development, the development of learning resources process, and the research for educational quality development, respectively.

Keywords: Academic Administration

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายและหลักการ การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 3) มาตรา 9 ว่าการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติมี การกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และ จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากร ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 4) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 19)

การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจภายใน สถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานภายในสถานศึกษา แต่ทั้งนี้การบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษามีคุณภาพดีมาน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ ต้องเข้าใจบริบทรวมทั้งขอบเขตการดำเนินงานและ ภาระหน้าที่ ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นอย่างดี การบริหารงานวิชาการจึง เปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการบริหาร สถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้าน อื่น ๆ เป็นเพียงปัจจัยส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่ ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 39 - 40)

จากสภาพปัจจุบัน คุณภาพการศึกษาของไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของ อีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นอกจากนั้นการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างตื่นตัวทั้งทางด้าน ร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ไม่ได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งความด้อยคุณภาพมี เหตุปัจจัยมาจากความบกพร่องและความด้อยคุณภาพของปัจจัยการผลิตด้านครู ความไม่ทันสมัยของหลักสูตร เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ไม่มีการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้และสนับสนุนให้ครู นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในการ จัดการเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอนใช้รูปแบบเดิม ๆ เน้น การท่องจำ มีการปรับปรุงน้อยมาก เนื่องด้วยขาดแคลนสื่อวัสดุเครื่องมือและเทคโนโลยีทางการศึกษา เครื่องอำนวยความสะดวก ในการจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน ขาดการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเรียนการสอนใน ชั้นเรียน ขาดระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และที่สำคัญอย่างยิ่งคือขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหาร สถานศึกษา หากสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรหลัก ในการจัดการดำเนินงานด้านวิชาการ มีจุดอ่อนหรือบกพร่องไป จะเป็นสาเหตุ ให้ประสิทธิภาพของงานวิชาการด้อยลง และส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานวิชาการให้ตกต่ำลงและด้อยคุณภาพ (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 16 - 20)

จากรายงานผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2559 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของนักเรียนต่ำกว่าผลคะแนนในปีการศึกษา 2558 เกือบทุกวิชา ดังนี้ คณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 1.98 วิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 1.15 สังคมศึกษาลดลงร้อยละ 2.98 ภาษาอังกฤษลดลงร้อยละ 5.01 ยกเว้นภาษาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.21 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลคะแนนเฉลี่ย 2 วิชาที่ ลดลง คือ คณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 3.61 และวิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 1.03 ส่วนวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น มี 3 วิชา คือ สังคมศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.96 ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.56 และภาษาไทยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.47 (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2560, หน้า 75) และในปีการศึกษา 2560 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของนักเรียนต่ำกว่าผลคะแนนในปีการศึกษา 2559 เกือบทุกวิชาเช่นเดียวกัน ดังนี้ คณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 2.33 วิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 1.29 ภาษาไทยลดลงร้อยละ 7.01 ยกเว้นภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.33 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ลดลงเกือบทุกวิชา ดังนี้ คณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 2.54 วิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 2.48 ภาษาอังกฤษลดลงร้อยละ 0.01 ส่วนวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมีเพียง 1 วิชา คือ ภาษาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.48 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2561, หน้า 86)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 จัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดจำแนกตามอำเภอและกลุ่มโรงเรียน จำนวน 5 อำเภอ 13 กลุ่มโรงเรียน คือ อำเภอลาดยาว มี 4 กลุ่มโรงเรียนได้แก่ กลุ่มโรงเรียนบ้านไร่เนินเหล็ก กลุ่มโรงเรียนทักษิณบุรพา กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรลาดยาว กลุ่มเสมารักษ์พัฒนา อำเภอแม่วงก์มี 3 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนแม่วงก์เขาชนกัน กลุ่มโรงเรียนวังชันพัฒนา กลุ่มโรงเรียนแม่เลย์ อำเภอแม่เปิน มี 1 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนแม่เปิน อำเภอชุมตาบง มี 1 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนชุมตาบง อำเภอบรรพตพิสัย มี 4 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนบรรพตบุรพา กลุ่มโรงเรียนแม่ปิงบรรพต กลุ่มโรงเรียนบึงพินาสาคคี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2560, หน้า 13) กลุ่มโรงเรียนแก้ววารี ซึ่งประกอบไปด้วย 14 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านคลอง โรงเรียนบ้านหนองน้ำเขียว โรงเรียนวัดเขาห้วยลุง โรงเรียนวัดท่าจั่ว โรงเรียนวัดท่าแรด โรงเรียนวัดเทพสถพร โรงเรียนวัดบางแก้ว (บางแก้วพิทยาคม) โรงเรียนวัดบ้านแดน โรงเรียนวัดประสาธวิถิ์ โรงเรียนวัดวิมลประหาราชราษฎร์ โรงเรียนวัดหูกวาง โรงเรียนวัดอ่างทอง โรงเรียนหัดไทยวิทยาอุทิศ และโรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2561, หน้า 13)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Education: O-NET) ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี ที่ผ่านมา พบว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมทุกสาระวิชาลดลงร้อยละ 4.23 จากเมื่อปีการศึกษา 2558 เมื่อพิจารณารายโรงเรียน พบว่ามีโรงเรียนที่มีผลการทดสอบเฉลี่ยในภาพรวมสูงขึ้น จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนหัดไทยวิทยาอุทิศ โรงเรียนวัดหูกวาง โรงเรียนวัดท่าแรด โรงเรียนวัดประสาธวิถิ์และโรงเรียนวัดวิมลประหาราชราษฎร์และลดลง จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดท่าจั่ว โรงเรียนวัดอ่างทอง โรงเรียนวัดเทพสถพร โรงเรียนวัดเขาห้วยลุง โรงเรียนบ้านหนองน้ำเขียว โรงเรียนวัดบางแก้ว (บางแก้ว พิทยาคม) โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) โรงเรียนวัดบ้านคลอง และโรงเรียนวัดบ้านแดน และเมื่อพิจารณารายวิชาในภาพรวม พบว่า มีเพียงสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเท่านั้นที่มีผลการทดสอบสูงขึ้น นอกจากนั้นอีก 4 วิชา มีผลการทดสอบลดลงทุกสาระวิชา โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ลดลงมากที่สุดถึงร้อยละ 9.00 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมทุกสาระ วิชาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.38 จากเมื่อปีการศึกษา 2558 เมื่อพิจารณารายโรงเรียน พบว่า มีโรงเรียนที่มีผลการทดสอบเฉลี่ยในภาพรวมสูงขึ้น จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบางแก้ว (บางแก้วพิทยาคม) และลดลง จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านคลอง โรงเรียนวัดเทพสถพร และโรงเรียนวัดประสาธวิถิ์ และเมื่อพิจารณารายวิชาในภาพรวมพบว่า มีวิชาสังคมศึกษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีผลการทดสอบสูงขึ้น และอีก 2 วิชา คือ วิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีผลการทดสอบลดลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2560, หน้า 64 - 73) และในปีการศึกษา 2560 พบว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมทุกสาระวิชาลดลงร้อยละ 2.52 จากเมื่อปีการศึกษา 2559 เมื่อพิจารณารายโรงเรียน พบว่ามีโรงเรียนที่มีผลการทดสอบเฉลี่ยในภาพรวมสูงขึ้น จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดท่าจั่ว โรงเรียนวัดบางแก้ว (บางแก้วพิทยาคม) และโรงเรียนวัดบ้านแดน และลดลง จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านคลอง โรงเรียนบ้านหนองน้ำเขียว โรงเรียนวัดเขาห้วยลุง โรงเรียนวัดท่าแรด โรงเรียนวัดเทพสถพร โรงเรียนวัดประสาธวิถิ์โรงเรียน วัดวิมลประหาราชราษฎร์โรงเรียนวัดหูกวาง โรงเรียนวัดอ่างทอง โรงเรียนหัดไทยวิทยาอุทิศ และโรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) และเมื่อพิจารณารายวิชาในภาพรวมพบว่า มีเพียงสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเท่านั้นที่มีผลการทดสอบสูงขึ้น นอกจากนั้นอีก 4 วิชา มีผลการทดสอบ ลดลงทุกสาระวิชา โดยเฉพาะ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ลดลงมากที่สุดถึงร้อยละ 6.44 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมทุกสาระวิชาลดลง ร้อยละ 3.19 จากเมื่อปีการศึกษา 2559 เมื่อพิจารณารายโรงเรียน พบว่ามีโรงเรียนที่มีผลการทดสอบเฉลี่ยในภาพรวมลดลงทุกโรงเรียน และเมื่อพิจารณารายวิชาในภาพรวมพบว่า มีวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีผลการทดสอบสูงขึ้น และอีก 2 วิชา คือ วิชา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีผลการทดสอบลดลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2561, หน้า 74 - 84) จากสภาพดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มแก้ววารีสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 เพื่อที่จะนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการบริหารงานทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย หนังสือ และตำราหลายเล่ม เพื่อความสมบูรณ์และความถูกต้องของงานค้นคว้าอิสระ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเสนอเนื้อหาและ ประเด็นดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

1.1 ความหมายงานวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2551, หน้า 29 - 30) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า เป็นกระบวนการหรือการบริหารกิจกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ช่อรัตนดา เกสทอง (2551, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า เป็นการดำเนิน กิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา

ภัทราภรณ์ แจ่มบุรี (2559, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า เป็นกิจกรรมทุกชนิดที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด และภารกิจโดยตรงในด้านการศึกษา เพื่อที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ นำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ตามที่สังคมยอมรับ

1.2 ความหมายการบริหารงานวิชาการ

อรอุมา อนันต์ (2556, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า เป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อก่อให้เกิด ผลดี มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียนและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ไพรวลัย เกิดสวัสดิ์ (2558, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า เป็น กระบวนการดำเนินการหรือแนวทางการปฏิบัติของผู้บริหารในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ของครูและนักเรียน โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่สังคมยอมรับ เป็นการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

วรรณกร เรือกิจ (2559, หน้า 27) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า เป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง และเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร ต้องศึกษาทำความเข้าใจเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การจัดสอนวัดกรรมและเทคโนโลยี การวัดผลประเมินผล การประกันคุณภาพ และถือว่าเป็นกิจกรรมหลักของสถานศึกษาที่ต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด

1.3 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ณัฐพร อ่องเพ็ง (2558, หน้า 20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงาน วิชาการเป็นภารกิจหนึ่งในหลายงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารโรงเรียน เพราะงานวิชาการเป็นหลักของการบริหารโรงเรียน ซึ่งการบริหารโรงเรียนเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาคน ให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณธรรม และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข งานวิชาการจึงเป็นงานหลักของโรงเรียนในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็นงานที่ต้องนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน กำหนดแนวทางและรูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเป็นไปตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง ผู้บริหารในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดของโรงเรียน ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไป

อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของงานวิชาการ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ไพรวลัย เกิดสวัสดิ์ (2558, หน้า 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในโรงเรียน งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นงานหลัก ทั้งในมุมมองของการบริหารและการปฏิบัติการหลัก ทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วรรณกร เรืองกิจ (2559, หน้า 29) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานสถานศึกษาที่กำหนดบทบาทภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องให้การสนับสนุนเพื่อ 27 พัฒนางานวิชาการให้ทันสมัย มีการจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับนโยบายหลัก เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาจะพัฒนาได้นั้น ผู้เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงความสำคัญ ให้ความร่วมมือและมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้งานวิชาการ ดำเนินไปอย่างมีขั้นตอนและต่อเนื่อง

1.4 หลักการบริหารงานวิชาการ

อรอุมา อนันต์ (2556, หน้า 21) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หลักการบริหาร วิชาการก็คือหลักแห่งประสิทธิภาพ หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ลาออกกลางคัน เรียน เกินเวลาและช้ากว่ากำหนด หลักแห่งประสิทธิผลหมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้นั้นคือ นักเรียน นักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถทักษะคุณภาพ

ณัฐพร อ่องเพ็ง (2558, หน้า 35) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องมีการหลักในการบริหารงานวิชาการอย่างทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยมีการกระจาย อำนาจและความรับผิดชอบไปยังบุคลากรในโรงเรียนทุกคน

ปรารธนา แก้วเวียง (2559, หน้า 36 - 37) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง การวางแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การจัดโครงสร้างการบริหาร การกำหนด บทบาทหน้าที่ของบุคลากร การกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ สร้างความมีวินัยให้กับ บุคลากร มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนา ติดตาม ประเมินผลเพื่อพัฒนางานวิชาการ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน โดยคำนึงถึงหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.5 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

ช่อรัตน์ดา เกสทอง (2551, หน้า 15) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการไว้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน การดำเนินการ การนิเทศติดตามผล และประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 12 - 13) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการไว้ว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลักคือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุง/นำไปใช้ (Action) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่จะทำให้กระบวนการบริหารนี้ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอน PDCA มีดังนี้

1) ขั้นวางแผน ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใน สถานศึกษา เพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและ ชุมชนที่มีต่อสถานศึกษาและศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของ สถานศึกษา จากนั้นร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและกำหนดเป็นภารกิจของสถานศึกษาแล้วจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาของสถานศึกษาในระยะยาวคือ ธรรมนูญสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาระยะสั้น คือ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ลงนาม และรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

2) ขั้นปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ และอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา ที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และ

รับผิดชอบแผนงานและโครงการให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผน/โครงการผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการเอง ถ้าเป็นโครงการ/แผนงานเกี่ยวกับด้านบริหารและด้านบุคลากร

3) ขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผล เมื่อบุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบการจัด การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการ ได้ดำเนินการกิจกรรมตามแผนแล้วให้ ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และสิ้นสุด โครงการ หรือให้ผู้แทนเป็นผู้ตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่ รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม/โครงการ โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นแกนนำสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และ ผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง โดยผู้บริหารอาจจะแต่งตั้ง คณะกรรมการเพื่อเขียนรายงานการประเมิน ตนเองด้วยก็ได้

4) ขั้นปรับปรุง/การนำไปใช้ เมื่อสถานศึกษาได้ประเมินตนเองแล้วผู้บริหารจะต้องนำ ผลการประเมิน ตนเองไปใช้ในการวางแผน/กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ ในปีการศึกษา ต่อไปหรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงาน/ โครงการในปีการศึกษานั้นให้ประสบความสำเร็จต่อไป

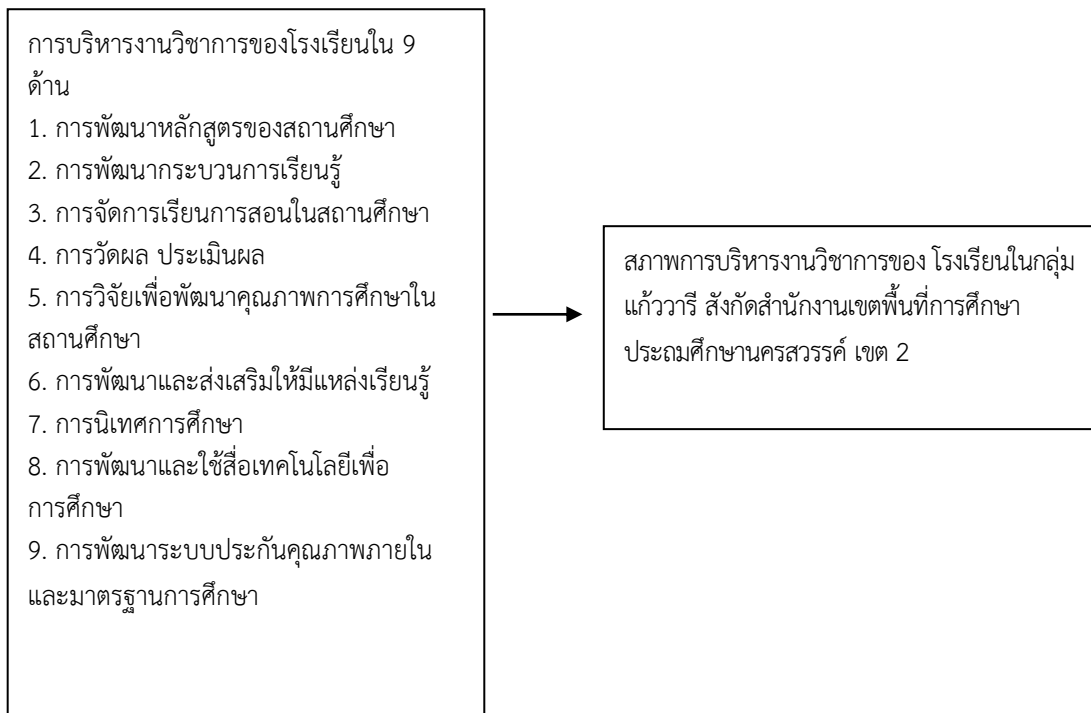
1.6 ขอบข่ายงานวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 13 - 14) ได้ให้ทัศคติเกี่ยวกับขอบข่ายของงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารงานวิชาการจะประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้ 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้ 1.1 แผนปฏิบัติงาน งานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร 1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตาม หลักสูตร 1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละ คาบเวลาของแต่ละวันหรือ สัปดาห์ 2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไป ด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ 2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนใน แต่ละรายวิชา 2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้ง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน 3.2.3 การจัดครูเข้าสอน ต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของ บุคลากร 2.4 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนา การเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของ สังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น 3) การจัดการบริหาร เกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการ ส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่ 3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียน เน้นเครื่องมือ และ กิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน 3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่ง วิทยาการ ให้แก่นักเรียนได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม 3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุง แก้ไขปัญหา การเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผลกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและ วิเคราะห์ ผลการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 29 - 30) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจ งานและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ ไว้ ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้าน วิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน 9 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นกรอบความคิดได้ ดังนี้



ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมุ่งหวังที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ผู้ศึกษาจึงขอเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 109 คน จาก 14 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ครูในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 85 คน จาก 14 โรงเรียน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครซีและมอร์แกน และทำการสุ่ม อย่างง่ายโดยวิธีการเทียบสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา
- ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ถามใน 9 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การวัดผล ประเมินผล 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 6) การพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยพบผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ในระหว่างวันที่ 16 - 24 พฤษภาคม 2562 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บแบบสอบถามจากครู
3. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองจากโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบ 85 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (%)
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2 มีสภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 9 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ ผู้บริหารประชุมชี้แจงคณะครู เพื่อให้ทราบเป้าหมายในการดำเนินงานตามแผนงานหลักสูตร และการใช้หลักสูตร ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ ผู้บริหารมอบหมายผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเป็นไปตามแผน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ สถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนด้าน การเรียนการสอน ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ ผู้บริหารมีการมอบหมายครูผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุน งบประมาณ ทรัพยากร และบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดและการพัฒนาการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนมีเวลาเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำคู่มือการวัดผลและ ประเมินผลทุกรายวิชา ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการเรียนการปฏิบัติของผู้เรียน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดให้มีคลังข้อสอบที่เป็นเครื่องมือวัดผล ประเมินผล

5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ ผู้บริหารศึกษา วิเคราะห์ พัฒนา คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ คณะครูประเมินผลการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย

6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่ง การเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดการส่งเสริม พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

7. ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายใน ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณทรัพยากร บุคลากรในการนิเทศภายใน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ ผู้บริหารให้คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

8. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของครู ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูได้เผยแพร่สื่อ เทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษา และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดระบบการเก็บรักษาและบริการการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ สถานศึกษา ดำเนินงานตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษาจัดระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ ผู้บริหารประชุมชี้แจงคณะครูเพื่อให้ทราบเป้าหมายการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผู้ศึกษาขอนำอภิปรายประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทราภรณ์ แจ่มบุรี (2559) พบว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญและเป็นงานหลัก การดำเนินงานทุกอย่างทางวิชาการ ที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องทำความเข้าใจเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ กำหนดไว้โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552) พบว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการ หรือขั้นตอนของ การตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทาง การเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับ

ผู้เรียนและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร สระทองหน (2558) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีการบริหารอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมล ภูประเสริฐ (2547) พบว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง การเรียนการสอนที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร มีผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก และเป็นการพัฒนาในด้าน การคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร สระทองหน (2558) พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญ พัฒนาผู้เรียนโดยตรง เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถพัฒนาด้านตนเองทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ต่าง ๆ เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนให้ได้บรรลุจุดหมายตาม หลักสูตรจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุมา อนันต์ (2556) พบว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล พบว่า 2 โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะการวัดผล ประเมินผล เป็นงานสำคัญของสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ครูใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ทำให้ครูทราบถึงความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน ผลการเรียนของครู ผลการเรียนของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร สิ่งที่สำคัญจากการวัดผลและประเมินผลจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของครูผู้สอนและผู้บริหารด้วยว่าเป็นอย่างไร และนำเอาผลที่ได้จากการวัดการประเมินผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเชษฐ์ บุญพะยอม (2560) พบว่า การวัดผล ประเมินผลมีการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวิจัยเป็นเรื่องที่ได้รับความตระหนักและสนใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมากในปัจจุบันเพราะในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องดำเนินการโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศมาก จึงนำไปสู่ความสำเร็จในระดับสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ จะต้องแสวงหาแนวทางและวิธีการ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการสอนและการเรียนซึ่งจำเป็นต้องอาศัยแนวทางการวิจัยเป็นหลัก การวิจัยเป็นวิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นระบบ และระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเชษฐ์ บุญพะยอม (2560) พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษามีผลการบริหารอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นงานที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่แล้ว โดยโรงเรียนจะดำเนินการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตามสารสนเทศที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จัดระบบการใช้สำหรับผู้เรียนและผู้สนใจ ให้ผู้เรียนและผู้สนใจได้ใช้แหล่งการเรียนรู้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า มีการรวบรวมข้อมูลการใช้เพื่อเป็นข้อมูลกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็คือนักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณีนรัตน์ ปานจันทร์ (2553) พบว่าหลักการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนต้องมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และขอบเขตที่ชัดเจน โรงเรียนต้องส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดศักดิ์ จันทิมา (2560) พบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้มีการบริหาร อยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาโดยเฉพาะครู ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัด

การศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพทางด้านวิชาชีพเป็นการช่วยเหลือ แนะนำการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาหรือโรงเรียนที่จะให้การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันผู้ถูกนิเทศไม่รู้สึกรู้ว่าถูกควบคุมแต่เต็มใจในการรับคำแนะนำ ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) พบว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการ จัดการบริหารการศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณา อนันต์ (2556) พบว่า การนิเทศ การศึกษามีการบริหารอยู่ในระดับมาก

1.8 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า 2 โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนควรทำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้และประสบการณ์ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง นับเป็นความก้าวหน้าทางการเรียนการสอน ครูต้องคิดหาวิธีสร้างความสนใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียน การนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนเป็น อีกวิธีการหนึ่งที่ทันสมัยและสะดวก สร้างความสนใจให้นักเรียนได้เรียนรู้ สร้างบรรยากาศใหม่ ๆ จากการเรียนการสอนในห้องเรียน ช่วยทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาดา ถาวรชาติ (2559) พบว่า งานสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นสิ่งที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในกระบวนการเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม การบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษาครูให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากเป็นสิ่งที่สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ นับว่าเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจต่อสังคม ผู้ปกครอง ประชาชน และสถานประกอบการว่าสถาบันการศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพ มาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552) พบว่าการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาโดยให้มีทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพ ภายนอก และ ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมยศ คงสิน (2558) พบว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 2

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรจัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรไว้บริการ ให้เพียงพอ มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 อย่างต่อเนื่อง และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสะท้อนถึงสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น อย่างแท้จริง

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มีการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐาน การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ และตัวชี้วัด มีการบันทึกหลัง แผนเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนา แผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ควรมีการจัดหาเอกสารทางวิชาการหรือ เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้ทันสมัย และจัดให้มี การจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาเพิ่มเติม

1.4 การวัดผล ประเมินผล ควรจัดให้มีคลังรวบรวมเครื่องมือวัดผล ประเมินผล เพื่อง่ายและสะดวกต่อการวัด และประเมินผลและนำผลการประเมินทุกครั้งมาแก้ไข ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนต่อไป

1.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอนควรใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียน เป็นรายบุคคล นำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอน สร้างเครือข่ายในการวิจัย กระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนและ องค์กรภายนอก

1.6 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้โรงเรียนควรดำเนินการสร้างและพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ตาม สารสนเทศที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จัดระบบการใช้สำหรับผู้เรียนและผู้สนใจ ให้ผู้เรียนและผู้สนใจได้ใช้แหล่งการเรียนรู้อย่าง เหมาะสมและคุ้มค่า มีการรวบรวมข้อมูลการใช้ เพื่อเป็นข้อมูลกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.7 การนิเทศการศึกษา ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายใน และ มีการจัดทำเครื่องมือและ เอกสารที่จำเป็นสำหรับการนิเทศภายในเพิ่มเติม

1.8 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้า งานวิชาการ และครูผู้สอนควร ใช้ห้องสมุดที่ประกอบด้วยศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายใน จัดทำระบบ สารสนเทศการเรียนรู้ จัดทำทะเบียนสื่อและแหล่งเรียนรู้ ภายใน สนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิต สื่อการสอนที่มีคุณภาพ และประเมินผลคุณภาพสื่อการสอน

1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หัวหน้า งานวิชาการและครูผู้สอน มี การควบคุม ตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีของ โรงเรียนแล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

2.3 ควรมีการศึกษากับกลุ่มโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบ การบริหารงานวิชาการในครั้ง ต่อไป

2.4 ควรศึกษาถึงการนำผลการวิจัย ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน และอาจแยก ศึกษาวิจัยเป็นเฉพาะเรื่อง เฉพาะงาน จะได้เนื้อหาและรายละเอียดที่ชัดเจนตรงประเด็น สามารถแก้ไข ปัญหาได้ในแต่ละจุดอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กมล ภูประเสริฐ. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2550). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ ภัณฑ์ (รสป.).

_____. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ช่อรัตนดา เกสทอง. (2551). การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- ณัฐพร อ่องเพ็ง. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในอำเภอบึงนาราง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เทอดศักดิ์ จันทิมา. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยการใช้เครือข่ายของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงราย.
- ปรารธนา แก้วเวียง. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ไพรวลัย เกิดสวัสดิ์. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขต พุ่งหินเทินสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์.
- ภัทรภรณ์ แจ่มบุรี. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มณิรัตน์ ปานจันทร์. (2553). ผลของนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีต่อการรับรู้และ พฤติกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องใน การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน: การวิจัยแบบผสม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรรณกร เรืองกิจ. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศิริพร สระทองหน. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กตาม ความคิดเห็นของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สมยศ คงสิน. (2558). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. นนทบุรี: ไทยร่มเกล้า.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (2560). ข้อมูลสารสนเทศ ปี 2560. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- _____. (2561). ข้อมูลสารสนเทศ ปี 2561. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- _____. (2561). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- อภิเชษฐ์ บุญพะยอม. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อรอุมา อนันต์. (2556). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนคลองลานพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความวารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2563

- | | | |
|-----------------------------------|--------------|--|
| 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ | งามกนก | มหาวิทยาลัยบูรพา |
| 2. รองศาสตราจารย์ ดร.วรฤกต์ | เถื่อนช้าง | มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ |
| 3. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งชัยดาพร | เวหะชาติ | มหาวิทยาลัยทักษิณ |
| 4. รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ | เพชรสมบัติ | มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี |
| 5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชภูมิ | สีชมพู | มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ |
| 6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยาภานต์ | เรืองสุวรรณ | มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม |
| 7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐมน | พันธุ์ชาติรี | มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ |
| 8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ | เผ่าวงศ์กุล | มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี |
| 9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปพนสรรค์ | โพธิพิทักษ์ | มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ |
| 10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพจน์ | แนบเนียน | มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ |

***** พิจารณาก่อน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร ชอัมพงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รุ่งทอง

รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ รักดีจิตร